

BASIN YASAKLARI GİZLİ TEBLİĞLERİ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.2673

Yayımlanması teklifinde bulunduğum basın yasaklarına ait gizli tebliğlerin mahiyeti ve önemi aşağıda belirtilmiştir:

BELGELERİN MAHİYETİ:

Devletin basın karşısındaki tutumunu ve rejimini belirten ve bir başka benzeri olmayan bu belgeler, 1938 yılından 1950 yılına kadar ~~gazetelere~~ telefonla, yazı ile ve polis kanalıyla gazetelere tebliğ edilen basın yasaklarının metin halinde tesbitinden ibarettir.

BELGELERİN ÖNEMİ:

Bu belgeler birçok bakımdan ^{çok} önemlidir:

a) Tebliğlerin gizliliğine çok önem verilmiştir. Bu bakımdan bu belgeler, on yıllık dönem içinde yazılı metin olarak tesbit edilmiş tek külliyattır.

b) On yıllık dönemde birçok olayların neşri yasaklandığı için gazete koleksiyonlarından o devrin tam ve noksansız tarihinin yazılması imkânsız hale gelmiştir. Bu belgeler, yayımı yasaklanmış olayları da kapsadığı için o devrin tarihinin yazılmasında tek kaynak teşkil etmektedir.

c) Bir ~~ş~~ "Şef" in içinde bulunduğu psikolojik durumu belirtmesi ~~ve karakterinden~~ ve karakterinden örnekler vermesi bakımından da önemlidir.

YAYIMLANMASINDAKİ FAYDALAR:

a) Ancak bu belgelerin neşriyle 1939-50 olayları aydınlığa kavuşacağı için tarihle ilgili bütün çevreler bu eserin muhtevasına karşı ilgisiz kalamıyacaktır.

b) İktidar ve çevresi de esere karşı ilgisiz kalamıyacaktır, bucağ örgütlerine kadar tavsiye ~~etmek~~ edecektir.

BELGELERİN MAHİYETİ ve ÖNEMİ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2673

Bu eser, 1939 yılından 1950 yılına kadar İnönü'nün cumhurbaşkanı bulunduğu C.H.P. iktidarı tarafından basına gizlice yapılmış olan "Yasak tebliğleri" ni kapsamaktadır.

Belgelerin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi İnönü iktidarı döneminde basın, özgürlüğünü ve inisiyatifini tamamın kaybetmiş, "Yukarı" dan verilen "emir" lerle ifare olunan bir devlet müessesesi haline gelmiştir.

Bu emirler telefonlarla, "çifte ay" lı yazılarla, polis ve adliye kanaliyle tebliğ edilmiş, gizliliği üzerinde de özenle ve önemle durulmuştur. Gizli tutulması ve birkaç sorumlu müdür dışında hiç kimseye ifşa edilmemesi hakkında yapılmış uyarılara rağmen bir gazetenin birkaç sorumlusu tarafından 10 küsur yıl günü gününe not edilmiş olan bu gizli tebliğleri ilk defa bu eserle kamuoyunun ve tarihin yargısına sunulmaktadır.

BELGELERİN ÖNEMİ:

Bu belgelerin önemi, Türkiye'de bir başka benzeri olmayan tek kaynak olmasından ziyade, vesika metinlerinin tarihimiz için taşıdığı büyük değer dolayısıyla'dır. Belgelerin bu önemini ve değerini özetleyebiliriz:

a) Bu tebliğlerle 1939-50 yılları arasında birçok iç ve dış olayların yayımı yasaklandığı için bu belgeler görülmedikçe gazete koleksiyonlarından o dönemin tarihi eksiksiz yazılamıyacaktır.

b) "Türkiye'de Matbuat Rejimleri" eserinin 218. sayfasında Cumhuriyet devri basını için şu yargıya varılmaktadır:

"...Kendinden evvelki her üç devir matbuat rejimlerine rağmen Cumhuriyet matbuat rejimi, matbuat için en müdhiş tedbir olan sansürü hiç görmemiş ve Cumhuriyet matbuatı da böyle bir acıyı tatmamıştır. O, serbesttir ve freni yine kendi mekanizması içindedir."

Yazar, 1939 yılında yayımlanan bu eserinden sonra 1943'te yayımladığı "Türkiye'de Matbuat İdareleri ve Politikaları" eserinde de aynı ana fikri savunmuştur.

Geleceğin kuşaklarına bir tarih yargısı olarak kalacak olan bu sentezin, tarihî gerçeklerle hiçbir gerçeklere uygun düşmediği ancak bu belgelerin incelenmesinden sonra mümkün olabilecektir.

"Bu eser, 1939 yılından 1950 yılına kadar İnönü'nün cumhurbaşkanı bulunduğu C.H.P. iktidarı tarafından basına gizlice yapılmış olan "Yaşak tebliğleri" ni kapsamaktadır.

"Belgelerin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi İnönü iktidarı döneminde basın, özgürlüğünü ve inisiyatifini tamamen kaybetmiş, "Yukarı" dan verilen "emir" lerle idare olunan bir devlet müessesesi haline gelmiştir.

Bu emirler telefonlarla, "çifte ay" lı yazılarla, polis ve adliye kanalıyla tebliğ edilmiş, gizliliği üzerinde de önemle durulmuştur. Gizli tutulması ve birkaç sorumlu müdür dışında hiç kimseye ifşa edilmemesi hakkında yapılmış uyarılara rağmen bir gazeteğin birkaç sorumlusu tarafından 10 küsur yıl günününe not edilmiş olan bu gizli tebliğler ilk defa bu eserle kamu-oyunun ve tarihin yargısına sunulmaktadır.

BELGELERİN ÖNEMİ:

"Bu belgelerin önemi, Türkiye'de bir başka benzeri olmayan tek kaynak teşkil etmesinden çok, vesika metinlerinin tarihimiz için taşıdığı büyük değer dolayısıyla, Belgelerin bu önemini ve değerini şöyle özetleyebiliriz:

a) Bu tebliğlerle 1939-50 yılları arasında birçok iç ve dış olayların yayımı yasaklandığı için bu belgeler görülmedikçe gazete koleksiyonlarından o dönemin tarihi eksiksiz yazılamayacaktır.

b) "Türkiye'de Matbuat Rejimleri" eserinin 218. sayfasında Cumhuriyet devri başını için şu yargıya varılmaktadır:

"... Kendinden evvelki her üç devir matbuat rejimlerine rağmen Cumhuriyet matbuat rejimi, matbuat için en müthiş tedbir olan sansürü hiç görmemiş ve Cumhuriyet matbuatı da böyle bir acıyı tatmamıştır. O, serbesttir ve freni yine kendi mekanizması içindedir."

Yazar, 1939 yılında yayımlanan bu eserinden sonra 1943'te yayımladığı "Türkiye'de Matbuat Rejimleri İdareleri ve Politikaları" eserinde de aynı ana fikri savunmuştur.

"Geleceğin kuşakları a bir tarih yargısı olarak kalacak olan bu sentezin, tarihî gerçeklere uymadığı ancak bu belgelerin incelenmesinden sonra anlaşılabilir olacaktır.

c) Bu belgeler, aynı zamanda o dönemin politik ve sosyolojik arada açıdan incelenmesinde ve yargıya varılmasında birer dayanak ve kaynak niteliği taşımaktadır.

Niteliz

Millî Şefin akrabalarından birinin Dolmabahçe Sarayında yapılacak nişan merasimi gazetelere yazılmıyacaktır.(Bu memnuiyet Anadolu Ajansı tarafından tebliğ edilmiştir.)

23 ekim 1943

Büyük Millet Meclisi müzakerelerinin doğru şekilde gazetelere geçmesi için bundan sonra müzakerat hulâsaları Meclis tarafından hazırlanıp bizzat Kâtib-i Umumi tarafından muhabirlere ve Anadolu Ajansına verileceğinden, bu hususta muhabirlerce değil, Meclis tarafından verilen hulâsaların derciyle iktifa olunması ve ayrıca bir şey ilâve edilmemesi ehemmiyetle rica olunur.

22 mart 1944

Basın ve Yayın Umum Müdürü
Selim Sarper

Gazetelerde son günlerde İngiliz ve Fransız hükümetleriyle hükümetimiz arasında dünya siyasi hâdiseleri hakkında müzakereler cereyan etmekte olduğu, hattâ bu müzakerelerin intaç edilmek üzere bulunduğu yolunda negriyat yapıldığı görülmüştür.

Anadolu Ajansından bu hususta hakkında malûmat alınmadan negriyat yapılması Dahiliye Vekâletinin emirleri iktizasındandır.

18 nisan 1939

(Emniyet Müdürlüğünden tebliğ edilmiştir)

Birleşik Amerika Büyükelçisi Steinhardt'ın Londra'daki Çekoslovak Hükümeti nezdine büyükelçi tayin olunduğu malumdur.

Türkiye'de bulunduğu müddetçe Türk-Amerikan dostluğunun takviyesi ne hizmet etmiş olan ~~mu~~ elçi hakkında dostça neşriyat yapılacaktır.

1 H.
Server İskit

Basın-Yayın Umum Müdürlüğü ile Anadolu Ajansı'nın vereceği harici haberlerden başka hiçbir yabancı kaynaklı harici haber neşredilmesi yasaklanmıştır.

15/7/1944

Başvekilin emriyle
Basın ve Yayın Umum Müdürü
Selim Sarper

Radyo gazetesinden alınan haberler "Radyo Gazetesinden" diye gösterilecektir. "R.G." diye yazılmıyacaktır.

20/7/1944

Server İskit

REİSİCUMHURUN SEYAHATI HAKKINDA:

Millî Şef Valiye telefon etmiş. Seyahatleri hakkında ajansın verdiği-
den başka bir tek satır yazı yazılmıyacaktır. Gece Vali telefonla bildir-
di. 12/12/1939

En Başa

26

TEBLİGLERİN MAHKEMELİĞİ HAKKINDA:

(Emniyet Nöbetçi Müdürü Bırhan Bey, Matbuat Umum Müdürünün, yu-
karıdaki talimata ek olarak şu şifahi notunu telefonla söyledi)

Verilen talimat, matbuatın mesul erkânına tevcih edilmiştir ve mahrem-
dir. Bugünlerde verilen talimatın işe edildiği ve gayrimesul kimseler ara-
sında ağızdan ağıza dolacağı tesbit edilmiştir. Bu noktaya ehemmiyetle ar-
kadaşların nazarıdikkatini velbederim.

AKŞAM'ın iki tarafındaki başlıklar daima dahilî haberlerden yapılacak.

BASVEKİLİN SEYAHATI:

Basvekilin seyahatleri hakkında ajanstan başka haberin yazılmıyaca-
ğı Matbuat Umum Müdürlüğü tarafından bildirilmiştir. 17/7/1941

Reisicumhurun İstanbul'a hareketlerinden sonra Vali Muavini gazete-
lere telefonla söylemiştir:

Millî Şefin gerek şehir içinde, gerekse civar vilâyet ve kazalarda
yapacağı gezintilerden bahsedilmeyecektir. 6/6/1940

Reisicumhur İnönü'nün seyahatine dair hiçbir haber yazılmıyacağı An-
kara'dan Necmeddin Beye söylenmiştir. 3 ocak 1941

Bundan sonra Millî Şefin yapacakları seyahat hakkında Matbuat Umum
Müdürlüğü ile Anadolu Ajansından verilecek habereler haricinde bir şey ya-
zılmamasını Matbuat Umum Müdürlüğünün işarı üzerine tebliğ ve rica ederim.

Vali y.
A. Kınık

حزب کی رو سے ترقی یافتہ اور
بہتر مدنی صورتوں کے قیاس کے ساتھ
پانچویں روزہ ترقی یافتہ اور
29/4/1942

İNÖNÜ HAKKINDA:

11 teğrinisani (kasım) salı günü Millî Şef İsmet İnönü'nün reisi-
cumhurluğa intihap edildiğinin yıldönümüdür. Reisicumhur, bu yıldönümü
münasebetiyle gazetelerin normalden fazla çıkmalarını arzu etmiyorlar.
Ne manşetlerde ne de resimlerde bir fazlalık yapılmasını ve makale yazıl-
masını istemiyorlar. Buna rağmen gazeteler makale yazmak istiyorlarsa mil-
lî bir matem gününü takibeden bu yıldönümünde itidal ve normal had muha-
faza edilmelidir. 8/11/1941

2

کتابت 1943 تا 1944ء کے مابین
دہلی کے "پبلشرز" کے دفتر میں
موجود ہے۔ 1944ء

حوسبنا انك كرمك

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

حوسبنا انك كرمك

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

فلا تنس انك انعمت

بوصفنا لا يحسن

انما انعمت بغيرك

BASIN HÜRRİYETİ:

Artık kesin bir yargı haline gelmiş ve "Söz ve basın hürriyetinin bir numaralı hürriyeti teşkil ettiği ve bu hürriyet sağlanmadıkça diğerlerinin teminat altında bulunmayacağı" anlaşılmıştır.

Gizli belgeler, Türkiye'de basının tamamen susturulduğunun en açık delilleri olduğuna göre İnönü devrinde diğer bütün hürriyetlerin de teminat altında olmadığı kendiliğinden anlaşılmaktadır.

Esasen İnönü de iktidardan düştükten sonra 18 Mayıs 1952 tarihinde Trabzon'da yapmış olduğu konuşmada:

"Basın hürriyeti baskılar altında işlemez hale gelirse o zaman başımıza gelecek zararların had ve hesabı yoktur. O zaman bir demokratik rejimden bahsedilemez. Çünkü demokratik rejim basın hürriyetiyle başlar."

demiyor muydu? Şu halde kendi devrinin de teşhisini ve sentezini kendisi yapmış oluyor.

İnönü, 6 Haziran 1956 tarihinde Meclis'te yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Karanlıktan medet umanlar elbette tarihimizin karanlık köşelerinde unutulacaklardır."

İktidarı boyunca "gizli" ve "karanlık" yollardan milleti ağır bir istibdat rejimi altında tutan İnönü, böylece akıbetini de işaret etmiş bulunmaktadır.

Şurasını da belirtelim ki İnönü, hürriyetler iktidarı döneminde hürriyetler çizgisinde Türkiye'yi Ortaçağ'a kadar geri götürmüştür.

"... 1939'da 270 milyon kadar tutan bütçemiz 1944'te 550 milyona yaklaşmıştı. Dar gelirli vatandaşlarımızın durumu yurttan gittikçe artan bir hoşnutsuzluğa yol açıyordu. Paralardan, pullardan Atatürk'ün resimlerinin kaldırılıp yerlerine İnönü'nünkilerinin konması türlü dedi-kodulara sebep olmuştu. Ekonomik sıkıntılar güç katlanılır bir hal aldıkça kulaktan kulağa yayılan dedi-kodular ve tenkidler birbirine karışarak çığ gibi büyüyordu.

"Telefon emriyle gazete kapatmak, kapanan gazeteleri aylarca açtırmamak ~~komunarenaâdiye~~ den sayılır olmuştu. İçini sebestçe döken ^{aç} vatandan hükûmete karşı küskünlüğünü nasıl göstereceğini bilemiyordu. İki buçuk liralık, beş liralık kâğıt paraların üzerindeki İnönü resimleri kulağından sigara yanığı ile delinmiş olarak piyasada bol bol rastlanıyordu. Şefe hoş görünmek gayreti, bir kısım yöneticileri, hiç de psikolojik omniyananlış karâflara sürüklüyordu. İnönü Armağanı, İnönü Ansiklopedisi İnönü Stadyumu, İnönü Okulu gibi tesislerin gittikçe çoğalması artık iyiden iyiye sinilere dokunmaya başlamıştı.

"Taksilde Vali Lûtfi Kırdar'ın İnönü gezisi diye adlandırdığı ~~mer~~ mer merdinenlerle çikilır taçamsı bahçeye konmak üzere Profesör Belling'e at üstünde kocaman bir İnönü heykeli ~~x~~ ısmarlanmıştı. Bu, vaktiyle heykeltraş Canonica tarafından yapılan ve Atatürk'le beraber İnönü'yü de Mareşal Çakmakı da gösteren meydandaki "'Cumhuriyet Anıtı"' na kıyasla çok daha heybetli bir yapıt olacaktı. İnönü bir iki kere oraya gelerek kaidenin durumunu incelemiş, fakat girişilen teşebbüsle Atatürk gençliğinin kırıldığını farkedememişti..."

"... 1939'da 270 milyon kadar tutan bütçemiz 1944'te 550 milyona yaklaşmıştı. Dar gelirli vatandaşlarımızın durumu yurtdışında gittikçe artan bir hoşnutsuzluğa yol açıyordu. Paralardan, pullardan Atatürk'ün resimlerini kaldırılıp yerlerine İnönü'nünkilerinin konması türlü dedi-kodulara sebep olmuştu. Ekonomik sıkıntılar güç katlanılır bir hal aldıkça kulaktan kulağa yayılan dedi-kodular ve tenkidler birbirine karışarak çığ gibi büyüyordu.

"Telefon emriyle gazete kapatmak, kapanan gazeteleri aylarca açtırmamak kumur-u âdiye" den sayılır olmuştu. İçini sebestçe döken^{ag} vatandan hükümete karşı küskünlüğünü nasıl göstereceğini bilemiyordu. İki buçuk liralık, beş liralık kâğıt paraların üzerindeki İnönü resimleri kulaktan sigara yarığı ile delinmiş olarak piyasada bol bol rastlanıyordu. Şefe hoş görünmek gayreti, bir kısım yöneticileri, hiç de psikolojik omıyanıyanlıştı karağlara sürüklüyordu. İnönü Armağanı, İnönü Ansiklopedisi İnönü Stadyumu, İnönü Okulu gibi tesislerin gittikçe çoğalması artık iyiden iyiye sinilere dokunmaya başlamıştı.

xxx mer merdinenlerle çikilir taağamsı bahçeye konmak üzere Profesör Bel-
mer k. k.
ling'e at üstünde kocaman bir İnönü heykeli x ismarlanmıştı. Bu, vaktiyle heykeltraş Canonica tarafından yapılan ve Atatürk'le beraber İnönü'gü de Mareşal Çakmak da gösteren meydandaki "'Cumhuriyet Anıtı"' na kıyasla çok daha heybetli bir yapıt olacaktı. İnönü bir iki kere oraya gelerek kaidenin durumunu incelemiş, fakat girişilen teşebbüsle Atatürk gençliğinin kırıldığını farkedememişti..."

YORUM HÜRRIYETİNE BALTA *Zasagi*

United Pres tarafından verilen ve Anadolu Ajansının 29/9/1941 tarihinde 19/30'da neşredilen metninde mevzu bahis Amerikan sabık Genelkurmay Reisi Sterling'in Almanların Kafkasya petroler mntakasına hücumları hakkındaki mütalâasının aşağıdaki esaslar dâhilinde tefsiri rica olunur:

I- Amerika'da çok yüksek bir mevki işgal etmiş olan bir zatın bu yoldaki mütalâalarını hayretle karşılanamak kaabil değildir. Bu kabül hüküm ve mütalâaları ancak 1918 den beri yattığı uyku'dan uyanmamış olan ve bugünün maddi hakikatlerini bilmiyen bir adam ~~xxx~~ serdedebilir. Biz, kendisini biraz uyandırmak, bazı hakikatlerden haberdar etmek istiyoruz.

a) Boğazlar Mukavelesine göre muharip devletlerin bile ticaret gemileri yalnız sıhhi bir müayeneye tabi olarak serbestçe geçebilir. Eğer bugün bu ~~xxx~~ serbest geçitten istifade edilmiyorsa bu, Boğazlar'daki memnuiyetten değil, Boğazlar dışındaki denizlerin emniyetsizliğinden ileri gelmektedir.

b) Elyevn Karadeniz'de Sovyet filosu, Sovyet deniz kuvvetleri hasımların-kine nazaran hiçbir mukayese kabul etmeyecek kadar üstün bulunmaktadır. Ve her halde Sovyetlerin ihtiyacı birkaç torpido veya zırhlı değildir.

c) Ne kadar kuvvetli olursa olsun katî bir hava üstünlüğü elde edilmedikçe filolar sahillere yakın yerlerde muharebeye girişmekten ihtiraz etmektedirler.

d) Vaktiyle yüksek mevkilerde bulunmuş olan adamların kendi memleketleriyle dostane münasebetler idame eden bir devletin aleyhine kasden yazılar yazmasının hiçbir hesaba sığmayan zararlar doğurduğunu fiilen mesuliyet mevkiinde bulunan adamlarla konuşarak anlaşması lâzımdır.

2- Amerika'da harbe girmek veya girmemek taraftarları bulunduğunu işitiyoruz. Bu iş munhasıran bir Amerika işi olduğu için bugüne kadar ne lehte, ne aleyhte bir mütalâa yazmadık. Ve yine yazmamakta devam edeceğiz. Yalnız şu kadar söyleyelim ki şayet Amerika'da harbe girmek istemiyenler yukarıdaki saçma fikirleri söyleyen zat gibi adamların işi ellerine almaları ihtimalinden çekiniyorlarsa hakları vardır.

3- Son sıralarda verilen talimat bazı gazetelerimizce aşağı yukarı aynen makalelere geçirilmektedir. Bu hatanın bu defa tekerrürü, talimat verildiğini meydana koyacağından talimattaki cümlelerin aynen tekrarından iktihap edilmesi.

4- Yine Anadolu Ajansının 2/9/1941 tarihinden 19/30 daki haberler meyanında çıkacak olan ve Amerika'daki Star gazetesinin Boğazlara mütedair bulunan haberi hakkında müteakiben talimat verilecektir.

Mevzu bahis talimatın alınmasından evvel gazetelerimizde işbu haberin mütalâa ve tefsiri cihetine gidilmemesini sret-i mahsusada rica ededim.

Not:

Yukarıdaki direktifler tahdidî mahiyette olmayıp muharrirler Amerika Devletine ve milletine dokunmayacak münasip mütalâalar da ilâve edebilir.

~~29/~~ 2/9/1941

Matbuat Umum Müdür Vekili
İzzeddin Tuğrul Nişbay

SOVYETLERE KARŞI YAPILACAK NESRİYAT HAKKINDA:

İstanbul Valiliğinden 8 No ve 19/10/1939 tarihi ile gelmiştir: Sovyetlere karşı matbuatımızda dostane olmayan neşriyat yapılması hükümetçe arzu edilmediği, bilhassa Moskova müzakerelerinin netice vermemiş olması vesile ittihaz edilerek hücum, tenkid veya karikatür yollarıyla Sovyetleri rencide edecek ve dostane münasebetlerimizi bulandıracak neşriyatta bulunulmaması tebliğ edilmiştir. Bu talimata riayet edilmesini ehemmiyetle rica ederim.

İstanbul Vali Muavini

MEKTEPLERİN NAKLİ:

Mekteplerin nakli hakkında gazetenizde hiçbir suretle neşriyat yapılması matbuat Umum Müdürlüğünden tebliğ edilmiştir. Bu emre göre gereğinin yapılmasını rica ederim.

12/4/1941

Emniyet Müdürlüğü

359- Çeşme cinayeti muhakemesi neticelenmiş ve hüküm tebliğ edilmiştir. Bu hükmün sureti İzmir gazetelerinde çekmiş ve İstanbul'a gelmiştir. Bu cinayet hakkında ayrıca tafsilât verilmeyecek, makale ve bent yazılmıyacak, yorumda bulunulmayacaktır.

5/6/1944

Server İskit

Emurlara verilmesi düşünülen ikramiye hakkında hiçbir neşriyat yapılmıyacaktır.

24/11/1944

Server İskit

Yunanistan'ın dahilî vaziyeti hakkında yorum yapılmıyacaktır.

30/12/1944

Basın-Yayın U.M.

Devlet adamlarımızla yapılan ve yabancı kaynaklardan gelen beyanat ve mülâkatlar, Ankara'dan sorulmadan evvel neşredilmeyecektir.

26/11/1943

Basın-Yayın Umum Müdürlüğü

Sovyet Rusya'nın Polonya ile münasebetlerini kesmesi hakkında tefsir yapılmayacaktır.

27/4/1943

Matbuat Umum Md.ü

1- İtalya hakkındaki yazılarda fazla ileri gidilmeyecektir.
2- Bulgaristan aleyhinde hiçbir suretle yazı yazılmıyacak, resim ve harita neşredilmeyecektir.

19/6/1943

Matbuat U. Md.ü

POLİS MÜDÜRLÜĞÜNDEN TEBLİĞ EDİLMİŞTİR:

Bu akşamki Son Dakika gazetesinin yazdığı "Memleketimizde yedi Alman casusu mu yakalandı?" yazısı ve buna ait her hangi bir haber katıyen gazetelere alınmayacaktır.

20/11/1939

Vilâyetten 3/11/1939'da telefonla söylenmiştir:
Bu hafta içinde İstanbul'a birkaç şahsiyet gelecektir. İngiltere'nin Sofya Sefiri, Mısır'daki İngiliz Kumandanı general Maxwell gibi... Bunlaren bahsedilmeyecektir.

MEMLEKETİMİZE GELECEKLERDEN BAHSEDİLMESİ HAKKINDA:

İstanbul Valiliğinden 3/11/1939 tarihi ile gelmiştir.
Memleketimizde bazı makamlarla temas etmek için gelen Fransız ve İngiliz zabıtları hakkında her hangi bir surette neşriyat yapılmaması, tebliğ edilmiştir. Bu hususa riayet edilmesini rica ederim.

Vali Muavini

RUS-ALMAN ANLAŞMASI HAKKINDA:

İstanbul Vilâyetinden 29/9/1939 tarihi ile gelmiştir.
Rus-Alman anlaşmalarına dair bugün Anadolu Ajansı tarafından verilen haberler hakkında:

- 1- Sansasyonel başlıklar yazılmaması,
 - 2- Bu haberlerin mevzuunu dair mütalâa yürütülmemesi tebliğ edilmiştir.
- Bu hususa riayet edilmesini rica ederim.

İstanbul Valisi y. R.

و بهرند. و در این وقت، بوی گلها قانون جلالی را احسبند و در این وقت

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند. در این وقت بوی گلها را احسبند.

حقیقتاً اولیاد ہوندا، جاہدیت تاہم ایہ کم نہ رہے ہوئے
تا حال اور کہ اور دیند ایک طرف (میں جا ہو تو نولوار)
میں احتیاجاً کہیں تک پہنچے مگر ہائی جہ علاقہ دار کا لٹو کہ وظیفہ
میں وہ لازم اور ان تمام طریقہ واسطہ دیکھو۔

اور سوز لیا ہو گیا یا نہیں!

تو دن دریاں قاریغ لڑا ایسے تیلیم صہ، جلفزہ ہو دین
وہ تیلیم صہ دین دولاں بن ایسے ایسے وہ بڑے دن واسطہ جلاصین
ایسے نکلے ہوئے جو کہ ہو کون فقیر ہو قاریغ لڑا آئے وہ جاہدیم اسے
ایسے ہی کھس دیا، بوقت، دولت قاریغ لڑا اول اور دی درگاہ جگہ
حالا جاہدیم اسے یا ہوئے
... دولت قاریغ لڑا اول اور دیند احتیاج قاریغ لڑا اول
یا جاہدیم جو صاف بہ چہ پارہ دوا بڑا دن ہو کون نکند لڑا بھور ہو
ایسے ہو کون تھا کہ ہو کون آہو، صو کہ ہم مدلتہ وقت
آج کے مدلتہ شائع ہوئے ہوئے اون، وہ صمدیا ہو آہو۔
جو ملکہ قانون ہونا آہو یا ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے
ہاں کہ کجہہ کر لہ ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے

مہ مداندہ دیکھ صہون آہیات

دولت کے لئے جو کچھ ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے
دولت کے لئے جو کچھ ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے
دولت کے لئے جو کچھ ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے
دولت کے لئے جو کچھ ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے

کہ ایسے قنوں کو کہہ دیند
پس ماہ تیلیم صہ دیند 688 خوردا قانونہ ہوئے ہوئے
یا ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے ہوئے
ایسے آہو آہو

31-1-1942

جولیا مذاکره

مجلس بزرگ مذاکره
انجمنه آناطولی اداس
اسلوب بارید جیده، بخاری
فردیج مجید مذاکره
نشر ایله جیده، ماکرونگلا
بورورن سالیوان قاموس
ملکونه سورورن

Diri Konular

24/12/1946 قاریشده «دینی تدبیرات» قونون
بورورن ملک مجید آطرافیشده لک قونوی
یا ساقلاما
ادسوزن جنبله نشر ایله جیده

DOST DEVLETLER ALEYHİNDE NESRİYAT YAPILMAMASI HAKKINDA:

Istanbul Vilâyeti Basın Bürosu Şefliği kâğıdı ile tarihsiz gâ-
mîştir.

Dost münasebetler idame ettiğimiz devletler aleyhinde nesriyat ya-
pılmaması müteaddit defalar tebliğ edildiği halde bazı gazetelerimizde
buna rağmen devletin haricî siyasetini müteessir eder vaziyette ve bazı
devletler aleyhinde nesriyata tesaduf olunduğu ve buna suret-i katiyede
meydan verilmemesi tebliğ olunmuştur. Bu hususa riayet edilmesini ehemmi-
yetle rica ederim. İstanbul Valisi y. R.

Romanya Kralının Romanya Millet Meclisindeki mesajı ile Romanya Hari-
ciye Nazirinin Meclis'teki nutku ve Ankara'ya seyahati münasebetiyle vaki
beyanati Anadolu Ajansı tarafından neşredilmiştir. Bu esas ve nutuklardaki
fikirler etrafında ve aynı tonda gayet dostane nesriyatta bulunulması hu-
susu, Hariciye Vekâleti ve Matbuat Umum Müdürlüğü tarafından tebliğ edil-
miştir.

10/6/1939

۲۲ آریله ۱۹۴۰

جولیا مذاکره
دکالیم قونون بوزورن مجلس اجتماع بیانه رکنه
بیانات قونون ایله جیده

مجلسه بولگونا مذاكراتى آنجه آناطوى
ايشنه آسور بارىلماقده. ~~مخارال~~
سره قىل بولر مذاكره نى ايشه بولمكده. بلكه
وتىله بولر ايشه نى ايشه بولمكده. بلكه
31/1/1942

11

~~findixHrfzrxGuzxBakakatinixAnayakükünkerinixixnnesixhalindex~~

بولگونا مجلسه مذاكره نى ايشه بولمكده.
ايشه بولمكده. بلكه
19/12/1941

Bulgaristan hakkında tazılan yazılarda pek ileri gidilmeyecektir.
13/5/1943

ايشه بولمكده. بلكه
ايشه بولمكده. بلكه
ايشه بولمكده. بلكه
25/12/1946

Uçler Konferansı hakkında yapılacak neşriyatta bu konferansın
hayırlı ve faydalı neticeler doğuracağıxxx belirtilecek ve Uçler Konfe-
ransı konusunda sık sık lehte neşriyat yapılacaktır.

11x2/ 11/10/1943

Basın-Neşir Umum Müdürlüğü

İktidardayken Neles Dediler?

Bu bölümde çeşitli alanlarda verdiğimiz gizli tebliğlerin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi basın müessesesinin ağız tamamen kilitlenmiştir. Anahtarı da "Millî Şef" in elindedir. Türk basını böylece düşündüğünü yazmaktan, kamuoyunu ve bilhassa iktidarı uyarmaktan men edilmiştir. Başyazarlarla fıkra yazarlarının dakikî ve harocî olaylar üzerine yorumda bulunması bile yasaklanmıştır. Kuvvâda "Yukarı" dan ne empoze edilirse onu yazacaktır. Sanatçılara iç ve dış olaylar üzerine karikatür yapması da yasaklanmıştır!

"Millî Şef" devrinde bu neşir yasaklarını mazur gösterecek bütün bahane yolları da kapalıdır. Türkiye'nin etrafında savaş cereyan etmesi:

- a) Emurların suiistimallerini;
- b) Fiyat artışlarını;
- c) Açık Meclis müzakerelerini;
- d) İnönü'nün seyahatlerini;
- e) İnönü'nün akrabalarından birinin Dolmabahçe Sarayı'nda yapılan nisan törenini;
- f) Futbol maçlarında gol atılması üzerine sporcuların öpüşerek birbirlerini tebrik etmelerini;
- g) cinayetleri, kazaları ve iç piyasa haberlerini yazmaya engel teşkil eder mi? Bunun yurdun güvenliği ile uzaktan, yakından ne alakası var? Yasaklamaların bu derecesi karşısında mantık duruyor.

Hele, 1946'da çok partili devreye girdikten sonra da bu gizli baskının devam etmesi ne ile izah edilebilir? Bu "hangi demokratik rejimde basına gizli emirlerle baskı yapıldığı görülmüştür?"

Bütün bunlara ve icrâyı yürüten hükümetin bütün kollariyle basını ezici bir baskı altında tutmasına rağmen hükümet üyeleri yurtda hürriyet olduğunu iddia edecek kadar hakikatlerin tamamen tersini savunmuşlardır. Bu konuda sadece iki örnek vermekle yetinelim.

Yıl 1945... Dışişleri Hasan Saka Sanfransisko Konferansına katılmıştır. Bu konferans Kaliforniya eyaletindeki San Fransisko şehrinde 25 nisan-2- haziran 1945 tarihleri arasında toplanmıştır. Elli ülkenin delegesi katılmıştır. Konferansta Birleşmiş Milletlerin 111. maddesi hazırlanmıştır.

San Fransisko Konferansına katılabilmek için 1 ocak 1945 tarihine kadar Almanya ile Japonya'ya savaş ilân edilmiş olması gerekiyordu. Türkiye bu amaçla 23 şubat 1945'te bu iki ülkeye savaş ilân ettiği için konferansa dâvet edilmiştir.

~~xxxxxxx~~
Bu konferansa katılarak Birleşmiş Milletelere üye olma şartlarından biri de ^{Türkiye'de} ~~demokrasi~~ demokrasinin uygulanması gerekiyordu. Oysa Türkiye, adı "cumhuriyet" olmasına rağmen İnönü yönetiminde diktatörlükle idare olunuyordu. Bütün gizli tebliğlere rağmen bu husus Amerikalılarca da bilindiği için Türkiye'de demokratik rejimin uygulanması tavsiye edilmiştir.

Çok partili devreye bu zaruretle dolayısıyla girdiğimizi de burada bilhassa belirtmek isteriz:

Hasan Şaka bu konferansa ^{icin} ~~...~~ Amerika'da bulunduğu sırada Türkiye'de uygulanan rejim hakkında kendisine sual soran Reuter Ajansı muhabirine 17 Mayıs 1945 tarihli gazetelerimizde çıkan şu beyanatta bulunmuştur:

"...Anayasamız en ileri demokrat ~~xxx~~ anayasalarla mukayese edilebilir ve başkalarını çok geride bırakabilir."

Evet, Türkiye'nin Anayasası demokratik esasları kaplamakta, insan hak ve hürriyetlerini teminat altına almaktadır ama İnönü iktidarı devresinde Anayasa uygulanmamış ve çiğnenmiştir. ~~xxxxxxxxxx~~

Bu tarihten 5 gün sonra, 22 Mayıs 1945 tarihinde Mümtaz Ökmen de Meclis kürsüsünde şu beyanatta bulunmuştur:

"... Türkiye rejmi demokrat bir rejimdir. Türkiye'de vicdan hürriyeti, yazı hürriyeti, fikir hürriyeti, din hürriyeti ve hürriyetler vardır." (!)

Verdiğimiz belgeler karşısında bu iddiaların hakikatle hiçbir ilgisi olmadığı bütün çıplaklığı ile meydana çıkıyor. Basına yapılan gizli tebliğlerde de görüldü ki Türkiye'de ne vicdan hürriyeti, ne yazı hürriyeti, ne de fikir hürriyeti, ne de din hürriyeti vardır. Hatta bunların dışında seyahat hürriyetini de yasaklamışlardır. 12 Temmuz 1946 tarihli Vatan gazetesinde Ahmet Emin Yalman ~~xxxxxxxxxx~~ seyahat hürriyeti hakkında şunları yazmaktadır:

"...Hükümet belki zehirleyici propagandalar yapılır bahanesiyle Türkiye'de seyrüsefer serbestisini ihlâl etmiş ve Cumhuriyet devri esnasında şimdiye kadar tamamiyle halelden masun kalmış olan bir vatandaş hakkına ilk defa olarak el uzatmıştır. Bu, tıpkı, belki cinayet işler vehmiyle vatandaşları evlerinden harice çıkarmaktan menetmeye benzer. Bu suretle, memleketimizde Rusya'dan başka hemen hiçbir yerde misali kalmayan bir tehdit, bir tazyik sistemi başlamıştır. Acaba yapacak işimiz kalmadı da Rusya'daki istibdada benzemeye mi üzeniyoruz?"

"Bir hükümetin vehimlere veya şahıs ve zümre ihtiraslarına kapılarak vatandaşların kanunî haklarını baltalamasına istibdat adını verirler. Vesikası olmıyanların köylere gidememesi hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından idarî teşkilâta verilen kanunsuz emir; başlıbaşına bir istibdat hareketidir...."

Görülüyor ki İnönü devrinde totaliter rejimlerden de daha ileri gidilerek vatandaşın en sarîh hakkı olan iç seyahat hürriyeti de kısıtlanmıştı.

İktidarda iken yurttan misli görülmemiş bir istibdat rejimi uygulayan ve sonra da hareketlerinin tam tersini savunan bir iktidar kadrosu, iktidardan düştükten sonra ~~xxxx~~ milletten esirgedikleri hürriyetler hakkında acaba neler dediler? Bunu da ayrı bir bölümde inceleyelim.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E. 2693

C.H.P. Coğrafya Belgeleri

— 54 —

Dikenler yandıka Filoz yeni dikenler atıyordu akşam ocağının içine. Dikenlerin kıvrım kıvrım dumanlarında Jâle'ler, Hâle'ler, Mûğân'lar, Nundan'lar, Selva'lar uçuyordu gökyüzüne doğru.

Gökyüzünde akşam bulutları vardı. Akşam yıldızı doğmuştu öteleerde. Sevgili Ma. tematik Öğretmenin «Ateş Böceği» el sallıyordu akşam bulutlarının arasından. Sonra «Mektupçunun Kızı» nı görüyordum yanın dikenlerin büklüğünde...

Bu yalınlar, bu dumanları gökyüzüne savrulan çığır çığır yağmurlar, ne çok benziyordu yüreğimdeki çocuksu yalınla. ra.

Sehnâz da böyle bir yalın mıydı acaba? Yıldız, Filoz, Tangül Abla... Hepsi şu akşam ocağı gibi bir süre sonra sönecekti miydi?

Yitik günlerimi, özellikle okulda geçen yaşadımı, say-

KERVANSARAY

Roman

yazan:
ŞEMSI BELLI

fa sayfa, bölüm bölüm, yeni den yaşamı tam yarım saatlik bir zaman dilimi içinde...

Anılarının son zincir hal. kasında «Yıldız» parlıyordu ışıl ışıl... Elinde bir çatal... Çatalın ucunda iki olma di. mi...

O'nu o kentte bırakmış, do. ğup büyüdüğümler dağlara gel. miştim yaz tatilini geçirmek için.

Filoz'un tuttuğu ocağı ta akşam aşi kayıyordu. Benim yüreğimdeki Filoz'un du. dakları kadar körpe, dağların doruğu kadar yüce yüce duy. gular...

Ay yeni doğmuştu... Poyraz vardı.

Kuru dallar, kara dallar his. sırs hışırdıyordu poyraz. da. Dam başlarında adamlar dolaşıyordu. Yorgun adam. lar. Terli adamlar. Elleri ot kokan, ekin kokan, toprak kokan adamlar dolaşıyordu dam başlarında.

Sado, atları bağlamış, hey. belemizi indirmiş, dam ba. şına serilen yatakların üstü. ne, yanı başımıza gelmişti.

Belimi hayıfımdıgım halı yas. tuktan hafifçe doğrularak: — Sado, dedim, atların e. yerlerini aldın mı?

Yatağın kenarına ilişti. Hafifçe sırtarak yüzümü baktı:

— Beceğ!.. dedi. Artık bu dağların, o tepelerin ardın.

belli!.. Şehere getmiş hepten seherli olmuşsun... Unutmüş. sun her bir şey!

Hayvanların sırtından yeni indik. Hemen eyeri alınır mı? Ter içinde gahmişlar!.. Golan. larını gevşettim. Terleri sovu. yunca eyerlerini de aldım!.. Bilir misin, ne gadder yol gel. dik?.. Alaçayırından burası ol. tamı tamına dört sahat pe. ker!.. Dört sahatik yoh iki sahatta aldık!

Evine konuk indığımız Be. ko Dayı güldü:

— Atların suvarisi de sizin gibi yolcular olursa Allah yö. didim eylesin o hayvanlara!.. Başımı geriye çevirdim. Ay. ışığında hayal meyal seçi. len uzaktaki tepelere dar bo. ğazlı dağlara baktım. Filoz, o dağların, o tepelerin ardın.

da kalmıştı. Köyden haber yollanmışlar «Belsin biraz da burda galsin» demişlerdi. Bu sağıya daha geç olur demek mümkündü. Fakat Filoz'a an. nesı birkaç gün sonra bulgur kaynatmak için üç-dört gün. lüğüne köye ineceklere, sonra tekrar dağa döneceklere, Zi. daretimin onların köyde ol. duğu günlere rastlaması için Sado ile atlara atlaması Beko Dayıya konuk gelmişti.

O gece geç vaktlere kad. dar dam başındaki yataklarım üzerinde köy halkı ile hoş-be. ş ettik. Ekinden dönen honcu. lar yorgun oldukları için er. ken yattılar. Bağ-bahçe işle. riyle uğraşanlar geç vakte kadar kaldılar yanımızda.

Herkes çekilip gitti. Sado da yattı.

— 86 —

— Muhterem Kirye, bu iki ar. kadaşım Culyaya ve Pavlosa canı gönülden bağlıdır. Emin olunuz ki cellatlarımız bütün hakareti, onların ağzından bu ikisine zarar verecek bir söz alamaz... İşkence. ler altında mahvolmuş sevrek tercih ederler. Bana gelince, ne yaparsınız, at başka türlü düşün.ür arabacı başka... Ben iyi bir malım, kim arttırsa üstünde ka. lırim Kirye.

— Yani, para karşılığında bi. ze hizmet edebileceğini mi söylü. yorsunuz?

— Evet Kirye, hakikaten söze. lerimden bu mâna çıkar.

— Sana nasıl itimat edebili. rim?

— Pek kolay. Sadece va'de. derek. Ömrümden bir gün olmadı ki cebimde muhterem imparatorları. mızın resmîye süslü yüz altın bu. lunsun. Yüz kere canımı ortaya koyduğum halde buna muvaffak olamadım ve galiba olamayacağım da... Amma, mesela siz bana:

— Miltiyadis, yanıyorsunuz. Senin kabahatin sadece kadri. ni bilmiyen kimselere hizmet etmen. dir. Halbuki ben seni köşe Ven. edik dojunun resmini taşıyan beş yüz altına pekâlâ kavuşturabilirim. dersenin o zaman ben bize nasıl olur da hizmet etmem ve siz ba. nı nasıl olur da itimat etmezni. niz?

— Ya bu bin altın olursa? Miltiyadis'in gözleri parladı:

KANLI TAHT

— Şimdi anlarız. Sonra kalkıp onun masasına yaklaştılar: — Hoş geldin Milti! Herif onları yeni görmüş gi. bi: — Oh, siz misiniz? Hoş bul. duk. dedi. Oturdular. — Demek kurtuldu? — Güç belâ... — Nasıl oldu bu iş? İnsan Kontoskopiyaya girer de nasıl sağ. çıkar? — Hepsini anlatırım çocuk. lar... Amma, burada değil... Tâ. kip olunmaktan korkuyorum. Bir dolap çevirdik, kurtulduk. Anla. gı. lırsa siz de, ben de mahvoluruz.

DEBBİE KIZIM... KENDINE DİKKAT ET... TERRY'E AŞIK OLUYOR... SUN GALİBA...

BİL BAKALIM BU AKŞAM KİMİ GÖRDÜM? TERRY VE DEBBİE BEKABERYE MEK YINORLARDI...

OH! BULUSTUK... LARINI BILMA... YORDUM...

ONLARI YALNIZ İS ARKADASI! SANIRDUM...

BANA SÖZARSAN ARALARINDA BAĞ- KA İLİŞKİLER DE VAR!...

SEN GÖZLÜ SULLU OL... ÇİLSİN, ÇİZZELSİN, FLA... İNE!

ARİSTOTLE... GÖZLÜ SULLU OLMAK İSTE... MIYORUM AMA...

İÇİMDE BİR BOŞLUK VAR... JİM'İ VE ÖĞLUMLU... KAYBETMİŞ GİSİ... JİM'İ SEVİDİĞİMİ SANMIŞ... TİM, SİMDİ YAT... NILDİĞİMİ ANLIYOR... LIM...

DOKTOR BU İLAÇLARI ALMANI SÖZLEDİ WAYNE...

PEKİ CİNDY!.. SEN DE COÇUKLARA PRO. FESÖRE GGS... TERDİĞİN O Bİ... NADAN DERHAL ÇIKMALARI... NI SÖYLE!

İLÂN
PTT ARAŞTIRMA LABORATUARI MÜDÜRLÜĞÜNDEN

- Ünitemiz ihtiyacı için 1 adet saç kesme makası (Giyotin) kapalı teklif almak suretiyle satın alınacaktır.
- Bu işe ait teknik ve idari şartnameler İstanbul Ümraniye'de Müdürlüğümüz Malzeme Amirliğinde 40.— lira bedelle temin edilebilir.
- Tekliflerin muteber olması için ihaleye iştirak edecek firmaların şartnameleri satın almalıdırlar.
- İhale 12 Temmuz 1972 Salı günü saat 14.00'de 2. maddede belirtilen adreste yapılacak ihale istekler teklif mektuplarının aynı gün saat 12.00'ye kadar Müdürlüğümüz Malzeme Amirliğinde bulunmasını sağlamalıdır.
- Teşekkülümüz 2490 sayılı Kanuna tabi olmadığı cihetle Müdürlüğümüz ihaleyi yapmıyacağına veya dilediğini yapmıyacağına serbesttir.
- Tamamlayıcı bilgi 37 61 00 nolu telefondan alınabilir.

(Basın: 17276) — 2191

İLÂN
YOZGAT CUMHURİYET SAVCILIGINDAN

Yapılacak iş : Yozgat Cezaevinin Çocuk koğuşu, Kantine, Yemekhane, WC, Bahçe, ve pis su kanalı yapımı.

Keşif tutarı : (223.031.24) lira
Geçici teminat : (12.400) lira

Eksiltme mahali ve tarihi : 10.7.1972 Pazartesi günü saat (10.30) da Yozgat Cumhuriyet Savcılığında toplanacak komisyon tarafından kapalı zarf usulüyle ihale olunacaktır.

Keşif, şartname ve diğer lüzumlu evrak mezkûr yerde görülebilir.

Eksiltmeye katılmak isteyenlerin 6/7/1972 Perşembe günü mesai saati sonuna kadar Yozgat Valiliğine müra. caatla;

1. Teknik personel beyannamesi,
2. Taahhüt beyannamesi, sermaye ve kredi imkân. larını bildiren malî durum bildirisi,
3. En az bu işin keşif bedeli kadar için eksiltmesine girebileceklerini gösterir mütâeahhülük karnesi veya iş bi. rirne belgesini dilekçelerine ekliyerek Bayındırlık Müdürlüğü iştirak belgesi komisyonundan alacakları yeterlik belgesi, 1972 yılı vizesini taşıyan ticaret odası vesikası ve geçici teminat makbuzunu muhtevî olarak 2490 sayılı kanun tarifatı dairesinde yazılacakları teklif zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına tevdi etmeleri lazımdır.

Posta ile müraacaatları ve gecikmeler kabul edilmez. Keyfiyet ilân olunur.

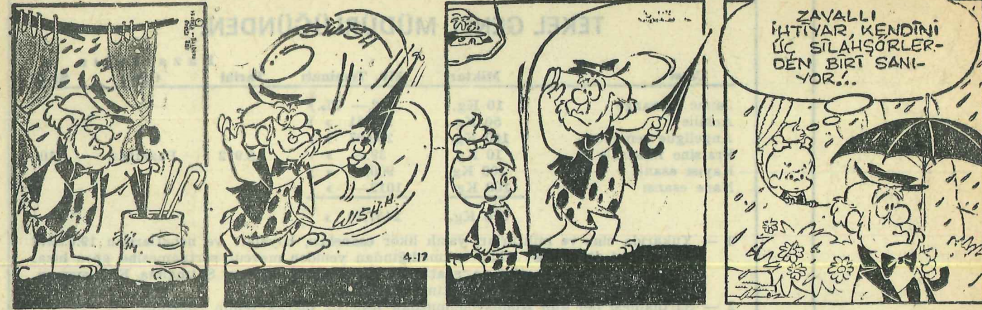
(Basın: 17070) — 2190

ERGANİ MALLMÜDÜRLÜĞÜNDEN

1. — İnceviz Hükümet Konakının onarım işi 2490 sayılı kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksilt. meye çıkarılacaktır.
2. — İşin muhammen bedeli 32.000.— İfradır.
3. — İhale 12.7.1972 Perşembe günü saat 9.00'de Mallmü. dürüğü odasında yapılacaktır.
4. — Bu işe iştirak etmek isteyenler 2490... İfradır.

FASİGİLER

KUŞKUNMAZ FAZİLE

BULMACA

YUKARDAN AŞAĞI:

1 - Kalın demir veya tahta çubuk (çoğul), 2 - Bir nevi misafirhane - Bir emir, 3 - İkkel bir bitki, 4 - Yeni yeni şeyler öğrenmemizi sağlayan bir araç, 5 - İnce demir çubuk - Akdeniz böl. gemizde verimli bir ova, 6 - Vasil olan - Bir nota, 7 - Üzerine dört köşe yelken gerilmek üzere dirge hacvarı olarak takılan ağaç - Kısa saplı bitki, 8 - Hanurla yapılan yoğunlu bir yemek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 - Sevilen bir yaz sebze-si, 2 - Ters, gelecek - Bir iş yapılırken varılmak istenilen son, 3 - İşin esya üzerine çarpmasıyla yansıyan ışınların niteliğine göre gözümüzde meydana gelen du-yumlar (çoğul), 4 - Kardes hanımlarına verilen isim - Rutubet, 5 - Ced - Sodyum'un sungsü, 6 - Ters, halk dilinde ceylan, 7 - Asker - Uçak sürücüsü, 8 - Boyun e-ğen (eskidi!) - Sert.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 - Marmaris, 2 - İya - Gogo, 3 - Kaya - Zis, 4 - Ree, 5 - Atlantis, 6 - Ta-un - Lt. 7 - Teleme, 8 - Si - Kerem.

— Nasıl oldu bu iş be? İnsan Kontokopyuma girer de nasıl sağ çıkar?

— Hepsini anlatırım çocuklar... Amma, burada değil... Takip olunmaktan korkuyorum. Bir dolap gevrek, kurtulduk. Anlaşır sız de, ben de mahvoluruz.

— Aşağı mahzene inelim.

— Siz önden inin, ben de arkamızdan gelirim.

Miltiyadis bu son sözleri etrafına endişe ile bakarak söylemişti. İki arkadaş kalkıp uzaklaştılar. Beş dakika sonra da o, tezgâhın yanındaki merdivenlerden şarap mahzenine indi. Burası, tüt-rek bir yağ kandilile pek az aydınlatılmıştı. Şarap ve domuz pas-tırması kokuyordu. Miltiyadis bu havayı ciğerlerine çekerek:

— Dinim hakkı için, dedi, ye-yip içmeden bir şey anlamam. İçeride kara ekmele kurtlu su-dan imanım gevredi.

(Devamı var)

Türk Hava Kuvvetlerine yardım et. Seni Ulusun kadar, Ulusunu senin kadar Seven Yoktur.

(Basın: 17208) — 2192

ŞÜPHE Çizen: Süleyman TURAN

DOĞRU LEP AYNI YERLERDE DOLAS-TIĞININ FARKINDA BİLE DEĞİLİM!

SANMIYORUM! SU ANDA TEK İSTEDİĞİM, KİMSE-NİN BENİ RAHATSIZ ETMEMESİ...

BELKİ DE İÇİMDE ALTI BİR SEY BU!

BENCE PEK HOS BİR SAKA DEĞİL BU! GURADA ÇOK YORGUN OL-DUĞUM İÇİN OTURUYORDUM VE BEL-NİMLE VAKTİNİ KAYBETMEMENİ TAVSİYE EDERİM SANA!

HEP AYNI NUMARA

HAYR! BU AKŞAM ÇOK ENDİŞELİ GÖRDÜM SENİ... VE BU HALIN DOĞRU-NU DU BANA... ALLAHİSİMARLADIK!

MÜSTERİ OL! SENİ UZUN SÜRE, RAHATSIZ ETMEK NİYETİNDE DEĞİLİM.

— Şimdiden ne söyleyebilirim? Dışarıda neler olup bitizinden haberim yok. Evvelâ etrafta bir kolâcan etmeliyim. Bakalım, biz-zimkilerden kimler var ortada...

— Demek ki her şeyden evvel serbest kalmak istiyorsun?

— Buna ne şüphe kirye... Bağ-ka türlü size nasıl hizmet edebi-irim.

— Pekâlâ, şimdi beni iyi din-le Miltiyadis! Seni biraz sonra serbest bırakacağım. Bana sadak-atle hizmet edersen muvaffak olan da olmasan da mülkâfatımı göreceksin. Lâkin aksi halde ba-sına gelecekleri sen düşün. Elim-den kurtulacağımı hiç umma!

Sonra bir küçük kese fırlattı:

— Sana masrafların için elli altın!

Miltiyadis keseyi daha hava-da iken büyük bir maharetle ya-kaladı ve yerlere kadar eğilerek onu selâmladı.

— Emin olunuz Kirye, geri kalan dokuz yüz elli altını da hakkedeceğim.

— Yok bu verdiğim o yekûna dahil değildir.

Herif istavroz çıkartarak:

— Yesu hakkı için azad ka-bul etmez kölenizim!

Tacceddinin işaretleri üzerine Hi-ristiyaki bir asker çağırdı ve:

— Bunu serbest bırakınız! de-di.

Tacceddin ilâve etti:

— Beni her istediği zaman görecektür.

Asker:

— Bağüstüne efendim! diye-rek onları selâmladı ve herifi alıp götürdü.

Miltiyadis serbest kalır ka-maz Forum Bovise doğru yollandı. Buraya varınca Yedikuleye giden büyük caddeye saptı... Periplep-tesa varmadan evvel sol tarafta bulunan bir sürü haşeratin devam ettiği meyhanelerden birisine dal-dı. Yorgun bir tavırla masalardan birisine çöktü.

Meyhane nispeten tenha ve karanlıktı. Lâkin oturanlardan iki kişi onun gelişini görmüşlerdi. Ev-velâ birbirlerine baktılar. Bir ta-nesini:

— Evet, Miltiyadis dedi. Hiç şüphe yok...

— Allah Allah! Nasıl kurtul-du acaba?

آر. ج. بابا

تاریخ نشونہ طبعہ قانونی کا فیصلہ
دہلائی ریجسٹری صوبہ اسیسٹنٹ سیکریٹری

۱۹۴۷/۱۱/۲

BELGELERİN MAHİYETİ VE ÖNEMİ

Bu eser,

1939 yılından 1950 yılına kadar İnönü iktidarı tarafından basına gizlice yapılmış olan YASAK TEBLİĞLERİ'ni kapsamaktadır...

BELGELERİN MAHİYETİ: İnönü, reisisicumhur olduktan sonra istibdat rejimlerinde olduğu gibi devlet yönetimini şahsında toplamıştır. O zamana kadar aldığı direktifleri uygulayarak siyasî hayatını sürdürmüş olan İnönü'nün ilk icraatı gazeteleri susturmak olmuştur. Muhalefetsiz bir dönemde gazeteler de susturulunca Türkiye'nin gömüldüğü karanlıkların sessizliğinde terör hareketlerini milletin ve tarihin yargısından gizliyeceği vehmine kapılmıştır. Bu maksadı maksadın gerçekleşmesi için de devletin bütün icra organları harekete getirilerek gazetelere GİZLİ TEBLİĞLER yağdırılmıştır.

Telefonlarla, "çifte ay" lı yazılarla yapılan ve çok gizli tutulan bu tebliğler bir gazetenin sorumlu müdürleri tarafından on küsur yıl günü gününe not edilmiştir. İmha edilmesi gereken bu gizli tebliğleri sorumlu müdür saklamış, ölümünden sonra da terekesinden elimize geçmiş bulunmaktadır.

İşte, bir başka benzeri bulunmayan bu teky GİZLİ TEBLİĞLER külliyyatının tümünü ilk defa bu eserle ifşa ediyor, tarihin ve kamu-oyunun takdirine sunuyoruz.

BELGELERİN GİZLİLİĞİ:

Bu yasak tebliğlerinin bir belâ yağmuru gibi basına yağdırıldığı devrede Türkiye'nin rejimi "cumhuriyet" tir ve yazı hürriyeti, fikir hürriyeti, din hürriyeti ve bütün hürriyetler yürürlükte olan kanunların teminatı altındadır.

İnönü iktidarınca tarihin hükmünden ürküldüğü için olacak, bu hususta kısıtlayıcı hükümler getirilmemiş, Bakanlar Kuruluna veya herhangi komisyona yetki tanınmamış, fakat her türlü kanunsuz tasarruflar "Gizli Emir" lerle yapılmıştır. Bu emirlerin gizliliğine de son derece önem verilmiştir. Öyle ki bu yasak tebliğlerine ait bazı fısıltılar duyulması üzerine Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü 26 mart 1941 tarihli bir tebliğle bu emirlerin son derece gizliliği üzerinde gazete sorumlularının şiddetle dikkatini çekmiştir.

(Bu tebliğin metni "Giriş" bölümünde aynen verilmiştir.)

BELGELERİN ÖNEMİ:

Bu belgelerin önemi, Türkiye'de bir başka benzeri olmayan tek külliyyat oluşundan değil, vesika metinlerinin, vesika metinlerinin çe-

Ziyade

şitli alanlarda taşıdığı baha biçilmez değer dolayısıyla. Bu belgelerin değerini ve önemini şöyle sıralayabiliriz:

a) Belgelerin incelenmesinden öğrenilecektir ki Türk basını en koyu, en müthiş monarşik devrelerde bile benzerini görmediği bir baskı altına alınmış, sansüre tâbi tutulmuştur.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi açık müzakerelerinin bile neşri yasaklanarak Anayasa'nın sarih hükümleri çiğnenmiştir.

c) En basit zabıta olaylarıyla piyasa hareketleri, zamlar, günün siyasi, iktisadi ve içtimai olaylarının neşri tamamen yasaklandığı için bu belgeler görülmedikçe gazete koleksiyonlarından o devrin tarihini yazmak imkânsız hale gelmiştir.

d) Türkiye'de Matbuat Rejimleri müellifi sayın Server İskit: "Sansür, basın için tedbirlerin en müthişidir" demektedir. Bu müthiş ~~tedbir~~ tedbir, cumhuriyet tarihinde ilk defa İnönü iktidarınca Türk basınına uygulanmıştır. Bu belgeler, basın için en müthiş tedbir olan sansürün canlı şahitleridir.

e) Türk basını bu yasak tebliğleriyle öylesine ~~bir~~ korkunç bir baskı altına alınmıştır ki gazetelerin sorumlu müdürlerine, koyacakları haberlerin punto ve sütununu tayin etmek yetkisi bile verilmemiştir. Bütün bunlar "şu haberi şu kadar sütuna, şu kadar punto ile koyacaksınız" diye Ankaraca tesbit ve gizli ~~tebliğlerle~~ emirlerle tebliğ edilmiştir.

f) Bunlardan başka haricî haberler tek kaynaktan alınacak, yorumda bulunulmayacak, istenmiyen konular üzerinde başmakale, makale, fıkra yazılmıyacak, karikatür yapılmıyacaktır.

g) Öğrenci faaliyetleri, mitingler, protestolar gibi hareketler yazılmıyacak; gazetelerde tartışma olmayacak; her hangi gıda maddesi ~~darlığından~~ bahsedilmeyecek; bulmacadaki kareler her hangi devletin ~~sem~~ sembolüne benzemeyecek; dine ait makale, mütalâa, bent, fıkra ve tefrika gazetelere girmeyecek.

h) İnönü'nün seyahatlerinden bahsedilmeyecek, yahut seyahat bittikten sonra yazılacak; resimleri basılmıyacak; akrabalarından birinin Dolmabahçe Sarayında yapılan nişan merasimi yazılmıyacak; İnönü'nün Prenses Şehsuvar ile Savarona yatında yaptığı görüşme milletten saklanacak.

i) Bu belgeler, çiğnendi diye uğrunda insanlar asılan Anayasa'nın nasıl pervasızca hiçe sayıldığıнын yüzlerce örneğini vermektedir.

j) Bu belgeler, tümü bakımından Türk basınının nasıl robot haline getirildiğinin en susturucu şahitleridir.

k) Bu belgeler, apaydın cumhuriyet rejimini karanlıklara boğan bir diktatörün karanlık icraatına çevrilmiş bir projektördür. Ve, cumhuriyet havârsi ve koruyucusu gibi görüne bir kliğin maskesini düşürmektedir.

Sayfa altı boş

HITLER'İN NUTKU:

(MATbuat Umum Müdürlüğü Hususi Büro Sefi Ziya Bey tarafından telefonla söylenmiştir)

BASVEKİL Dr. B. Refik Saydam tarafından tebliğ edilmiştir:

1- Alman matbuatı Reiscumhurumuzun nutukları münasebetiyle ne Reiscumhurumuz ve ne de memleketimiz hakkında hoş gitmiyecek en ufak bir neşriyat yapmamıştır. Bu sebeple bu defa Alman Devlet Reisi tarafından söylenmiş olan nutuk hakkında matbuatımızın dikkatli davranması Alman Devlet Reisinin veya Almanya'nın hoşuna gitmiyecek yazı yazmaması lâzımdır.

2- Hariçten gelecek komanterilere karşı da dikkatli hareket etmekve mütecavizane olanlarına sütunlarınızda yer vermemek muvafık olur.

3- Her halde ilk günlerde yalnız nutkun metnini neşretmekle iktifa olunacaktır.

4- Nutkun zayıf yerleri çoktur. Bunlar üzerinde durarak kolayca tenkidler yapmak mümkündür. Ancak bu tenkidler bizi derhal vaziyet almış mevkiine koyarve Cumhurreisimizin nutkuna karşı Almanların gösterdiği saygıya mukabele etmek fırsatını kaçırtır.

5 Nutukta Rusya'dan bahsedilmemesi çok mânalıdır. Her halde bu iki memleket arasındaki münasebatın pürüzden âri olmadığı anlaşılabilir. Ancak bu mâna üzerinde durmak bizi müşkül vaziyete koyabilir ve memleket için iyi netice vermez. Bu itibarla bu nokta etrafında katıyen hiçbir fikir dermeyen edilmeyecektir.

6- Gazetelerimizin başmakaleleri, fıkraları, komanterleri ve haberleri bakımından bu talimata harfiyen tevfik-ı hareket etmiyen gazeteler hakkında matbuat Kanununun 50. maddesi ahkâmı tatbik edilecektir.

Hâmis:

Ajans buna dair gayrimünasip komanter verse bile neşredilmeyecektir.

9/II/1940, Saat: 17,00

Hitler'in 20 nisana tesadüf eden ellinci yıldönümü münasebetiyle gazetelerimizin dış politikaya temas etmeksizin Hitler'in Almanya için büyük bir şahsiyet olduğundan ve büyük realizasyonlar vücuda getirdiğinden bahsederek birkaç satırlık neşriyatta bulunmaları muvafıktır.

19 nisan 1939

(Dahiliye-Emniyet'ten tebliğ)

1-Haricî siyaset meselelerinde lisan nezaketine riayet edilmesi lâzımdır. Aksine hareket millî menfaatlerimize uygun değildir. Haricî siyaset meselelerinde de iki zümreye karşı bitarafliğa riayet etmek icabeder. Mafih şimdiki halde bu bitaraflık üzerinde fazla ısrar edilmemesi muvafık olur. Başvekil tarafından nutkunda izah edilmiş olan siyasetimizde değişiklik olursa malûmat verilecektir. Bizi hiçbir tarafa angaje etmemek şartıyla nazikâne bir lisanla münafakalarda bulunulabilir.

2- Türkiye'yi tehlikede gösterecek yazılar neşinden iğtinap edilmiştir. Neşredilecek makaleler heyecanlı olmamalıdır, soğukkanlı olmalıdır.

3- malî itibarımızı sarsacak, halkı ürküterek bankalardaki mevduatını geri almaya sevkedecek yazılar yazmamalıdır. Bu hususta halkı sükûna sevkedecek yazılar yazılabilir. Fakat ifrata gidilmemelidir.

4- Anadolu Ajansının vereceği haberler alelâde bir şekilde neşredilmeyecek ise bunların başmuharrir veya siyasi muharrir tarafından gözden geçirilmesi faydalıdır.

21 nisan 1939

(Dahiliye Vekâletinden Polis Müdürlüğü vasıtasıyla tebliğ edilmiştir.)

Çarşamba günü sabahı Kral Zogo ve maiyetinin İstanbul'a gelmesi muhtemeldir. Gazetecilerimizin hiçbir mülakat talebi teşebbüsünde bulunmalarını ve kehdî taraflarından bor beyanat olursa Haricîye Vekâletine gös-

İspanya'ya gücendirecek mahiyette yazılara basınımızda yer verilmiyecektir.

17/10/1944

Nedim Veysel İlgın

Bugün Ankara'da imzalanan Türkiye-İngiltere-Fransa Paktının beşinci yıldönümüdür. Bu münasebetle gazetelerimizin bu pakt andlaşması esası üzerinde dostane ve harareetli yazılarını bekliyorum.

19/10/1944

Nedim Veysel İlgın

Sovyet Rusya'nın bizi protesto ettiğine dair İngiliz "aberler Bürosu'nun verdiği haber neşredimiyecektir. 5/6/1944

NEŞRİ YASAKLANAN HABERİN ASLI ŞUDUR:

"Ankara'dan bildirildiğine göre Sovyet Hükümeti, Ankara'da, Ankara hükümeti nezdinde, Bulgaristan'daki üslerinden kalkan Alman tayyarelerinin Türk toprakları üzerinde uçmalarını ve geçenlerde bir Alman denizaltısının, Türk kara sularında harekâta bulunarak Trabzon çevresinde bir Sovyet yük gemisini batırdığından dolayı protestoda bulunmuştur.

Türk Hükümeti, Sovyet Hükümetine verdi cevapta, uçaksavar tesislerinin kuvvetlendirilmesi için lâzım gelen bütün tertibatın alınacağını bildirmektedir."

S U N U

Bu yapıt, 1939 yılından, Türkiye'nin çok partili döneme girdiği 1950 yılına kadar iktidar çevrelerinden basına yapılmış olan "Gizli Tebliğ" leri kapsamaktadır.

Çeşitli araçlarla ve "çifte ay" li yazılarla gazete sorumlularına yapılmış ve çok gizli tutulmuş olan bu tebliğler birçok yalardan yakın tarihimiz için büyük önem taşımaktadır.

BELGELERİN ÖNEMİ:

a) Bu tebliğiler 1939-50 döneminin yönetimindeki zihniyetin saptanmasında yararlı olduğu gibi bu ~~çok~~ dönem rejiminin yargıya ve senteze bağlanmasında da temel belgeleri teşkil edecektir.

b) Bu gizli tebliğlerle birçok siyasal, sosyal, özel ve ekonomik olayların yayını yasaklandığı için bu belgeler görülmedikçe gazete koleksiyonlarından o dönemin tarihini yazmak mümkün değildir.

c) Giriş bölümünde de belirtildiği gibi bu belgeler görülmedikçe cumhuriyet dönemi basın tarihi de yazılamaz.

BELGELERİN NHAİYETİ:

Bu tebliğler basına çeşitli kanallardan yapılmıştır:

a) Çifte aylı ~~çok~~ çok gizli tebliğlerle Matbuat Umum Müdürlüğünden yazılı olarak.

b) Matbuat Umum Müdürlüğünden, ya da il temsilcilerinden telefona.

c) Emniyet Müdürlükleri kanalıyla zimmet defteriyle.

dd) Çeşitli bakanlıklardan direkt olarak telefona.

e) Bakanlık yetkililerince sözlü ve yazılı olarak.

Bu gizli tebliğler gazetenin sorumlular kadrosunca günü gününe tutulmuş, yazılı olarak yapılan tebligat da ayıl defter arasında muhafaza edilerek gazetenin siyaseti ve yayını bu "emir" ler doğrultusunda ayarlanmıştır.

Gazetenin sorumlu müdürünün vefatından sonra terekesinde bulunan yasak tebliğlerini kapsayan bu defter bugün "Belgelerle Türk Tarihi Dergisi" nin arşivinde muhafaza edilmektedir.

Birçok i ve dış perde arkası olaylarını da aydınlığa kavuşturacak olan bu belgeler kronolojik olarak değil de konularına göre bölümlere ayrılarak sunulmuştur.

Belgelerin metinlerine geçmeden ınce tarihi realiteler üzerinde kısaca durmayı yararlı bulduk.

Sayın Server İskit'in tabiriyle "freni yine kendi elinde olan" Türk basınına tek elden fakat çegitli tebliğ kolları vasıtasıyla yapılan baskı ve yasaklardan rastgele beş-on örnek vermekle yetindik.

Binlerce yasaklar listesi içinden verdiğimiz bu örneklerden de anlıyoruz ki İnönü'nün Millî Şefliği zamanında Türk basının freni kendi elinde değil, doğrudan doğruya Ankara'dadır. Ve basın, bu suretle tek merkezden idare edilen bir robot haline getirilmek istenmiştir.

Verdiğimiz örneklerle bu yasakların ne gibi endişe ve vehimlerden doğduğunu araştıralım:

HARİCİ HABERLER: Henüz İkinci Dünya Harbi patlak vermeden evvel haricî haberlere yasak konulmuştur. Gazeteler haricî haberleri tek kaynaktan alacak; yorumda bulunmayacak, yurdumuza gelip giden yabancılardan bahsetmeyecek; onlarla mülâkat yapmayacak, karikatür negrederken dikkatli olacak.

ÇEŞİTLİ HABERLER: Öğrenci faaliyetleri, yani mitingler, protestolar gibi hareketler yazılmıyacak, gazetelerde tartışma olmayacak, her hangi gıda maddesi darlığından bahsedilmeyecek, bulmacalardaki kareler her hangi devletin sembolüne benzemeyecek; dine ait makale, mütalâa, bent, fıkra ve tefrika gazetelere girmeyecek.

İNÖNÜ'NÜN ŞAHSİ İLE İLGİLİ HABERLER: İnönü'nün şahsı ile ilgili haberler de takyitlere tabidir. Seyahatlerinden bahsedilmeyecek, yahut seyahat bittikten sonra yazılacak; resimleri basılmıyacak, akrabalarından biri Dolmabahçe Bahçesinde nişanlanırsa yazılmıyacak; Prenses Şehsuvar ile Avarona yatında yaptığı görüşme millettten gizlenecek.

E S E R H A K K I N D A

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.2673

"Düğünen Adam" ın 4. sayısında "İnönü Devrinde Basına Yapılan Müdhiş Baskılar" konusunda verilen örnekler vesilesiyle sayın Server İskit'in "Türkiye'de Matbuat Rejimleri" eserinde Cumhuriyet Devri basını için verdiği şu hükme temas etmiştik:

"... Şurada bir hakikatı tekrar edelim ki kendinden evvelki her üç devir matbuat rejimlerine rağmen Cumhuriyet matbuat rejimi, matbuat için en müdhiş tedbir olan sansörü hiç görmemiş ve Cumhuriyet matbuatı da böyle bir acı ~~at~~ tatmamıştır. O, serbesttir ve freni yine kendi mekanizması içindedir."

Sayın Server İskit'in belirttikleri gibi "sansör" matbuat için hakikaten en müdhiş bir tedbirdir.

Totaliter rejimlerde diktatörler bu "müdhiş tedbir" e başvurarak matbuatı sustururlar.

Yine sayın Server İskit'in belirttikleri gibi cumhuriyet rejimlerinde matbuat serbesttir ve freni kendi mekanizması içindedir. Totaliter rejimlerde ise bu fren, diktatörün elinde ve yönetimindedir.

İşte bu ^{göz serisi} ~~serisi~~ -- Server İskit'in iddiasının tamamın tersine -- bir dikta rejiminin aman vermez tatbiççisi olan İnönü'nün, Türk basınına nasıl bir baskı altında inlettığının korkunç hikâyesidir. Ve, bu korkunç sansör ve yasaklar kâbusunun en susturucu belgelerini okuyucunun huzuruna getirmektedir.

Bu belgelerin ^{göz serisi} incelenmesinden de anlaşılacağı gibi basına yapılan baskı ve müdahaleler sadece fikre değil şekle kadar sahasını genişletmiştir. Meselâ gazetelerin kullanacağı harflerin büyüklüğü, küçüklüğü; hattâ yapacakları başlık ve kullanacağı ihlâ ~~hikâ~~ hakkında bile yukarıdan direktifler verilmiş, basının inisyatifi tamamen elinden alınmıştır.

Fikre gelince: Bir gazete yazarı ^{mm} gerek iç, gerek dış olaylar hakkında her hangi yorumda bulunmaktan menedilmiştir. Bu kadarla da yetinilme-

ne Tefsirde bulunmaları

miş, zaman, zaman gazetelerin başmakale yazmaları dahi yasaklanmıştır.

Böylece, istediği püneyi kullanamıyacak, her hangi bir mesele hakkında yorumda dahi bulunamıyacak bir "yasaklar zinciri" ile, freni kendi mekanizması içinde olduğu iddia edilen Türk basınının eli kolu tamamen bağlanmıştır.

Basına yapılan bu korkunç baskının her hangi kanuni dayanağı yoktur ve mesnetsizdir. Bu baskı rejimi, İnönü'nün ve onun icra vasıtaları olan başbakanın, bakanların, valilerin, Emniyet ve Basın-Yayın Umum Müdürlüklerinin telefonla ve "çifte ay" lı gizli yazılarıyla uygulanmıştır.

Bunların dışında Örfi İdare Komutanlığı ile Cumhuriyet Savcılarının mahkeme kararına dayanarak koydukları neşri yasakları da ayrıdır.

Bu baskı yolu, Atatürk ilkelerine ve Cumhuriyet kanunlarına aykırı olduğu için "Millî Şer" devrinde bu korkunç baskılar gizli emirlerle yapılmıştır.

26 Mart 1941

Buna ait 26 mart 1941 tarihli belgenin metni şudur:

"Verilen talimat matbuatın mesul erkânına tevcih edilmiştir ve mahremdir. Bugünlerde, verilen talimatın ^(düzurulduğu) ihlali ve gayrimesul kimse-ler arasında ağızdan ağıza dolacağı tesbit edilmiştir. Bu noktyar noktaya ehemmiyetle arkadaşların nazarıdikkatini celb ederim."

ne tarihin hiçbirinden Matbuat Umum Müdürlüğü"

Bu, İnönü devri matbuatının gayrimeşru yollardan ~~nası~~ ^{na-} baskı altında tutulduğunun, bunun millettten, ~~ve bütün~~ demokrasi dünyasından ^{na-} gizlenmek istediğinin utandırıcı bir vesikasıdır.

Oyle konular var ki bunların
~~neşri yasakları konularak birçok hakikatlerin~~ millettten gizlenmek

istenmesinde hiçbir mantık payı yoktur. Bunu, bizim katılmadığımız İkinci Dünya Savaşı gerekçesine bağlamak da mümkün değildir. Çünkü, neşri yasaklanan konular arasında ~~hi~~ ^{hi} adi zabıta ve adliye vakaları da vardır. Hırsızlık, rüşvet, irtikâp ve rüşvet hâdiselerinin neşri dahi yasaklanmıştır. Hattâ daha ileri gidilerek gıda vesair maddelerin darlığından bahsedilmesi bile ~~iddia edilmiştir~~ *men edilmiştir*.

Paris Soir muhabirinin Ankara'da Reiscumhurumuzla müfakatına dair
mezkûr gazetede çıkan yazı alınmayacaktır. Polis Müdürlüğünden tebligat
yapılmıştır.
24/6/1944

Paris Soir muhabirinin Ankara'da Reiscumhurumuzla müfakatına dair
mezkûr gazetede çıkan yazı alınmayacaktır. Polis Müdürlüğünden tebligat
yapılmıştır.

5/5/1940

GIDA MADDELERİ:

Gazetenizin (Akşam gazetesinin) 3 Birincikânun (aralık) 1941 tarih-
li nüshasının birinci sayfasında "Gıda maddeleri için ihtiyat tedbirle-
ri" başlıklı haberin talimata aykırı olduğunu hatırlatır, saygılarımı
sunarım.

5/12/1941

Matbuat Umum Müdürü
Selim Sarper

43

POLİS MÜDÜRLÜĞÜNÜN AKŞAM GAZETESİNE TEŞEKKÜRÜ:

Şimdiye kadar gerek Matbuat Umum Müdürlüğü ve gerek Örfi İdare Ko-
mutanlığınca verilen yüksek direktiflere imtisalde büyük bir hassasiyet
gösteren gazetenize müdürümüz teşekkür etmektedir.

15/9/1941

Polis Nöbetçi Müdürü

~~404~~ *Türk-Yunan Dostluğu*
"Türk-Yunan dostluğu Yunan milletinin şuuruna yerleşmiştir" sözle-
riyle başlayan Yunan Kral naibi Amaskinos'un beyanatı etrafında dos-
tane bir şekilde yorum yapılacaktır. II/2/1945

Nedim Veysel İlgin

Nihal Adsız-Sabahaddin Ali davasına ait yorum yapılmıyacak, ma-
kale yazılmıyacak, muhakeme safahatına ait haber neşrediliyecektir.

2/5/1944

Basın-Yayın Umum Müdürlüğü

43

POLİS MÜDÜRLÜĞÜNÜN AKŞAM GAZETESİNE TEŞEKKÜRÜ:

Şimdiye kadar gerek Matbuat Umum Müdürlüğü ve gerek Örfi İdare Ko-
mutanlığınca verilen yüksek direktiflere imtisalde büyük bir hassasiyet
gösteren gazetenize müdürümüz teşekkür etmektedir.

15/9/1941

Polis Nöbetçi Müdürü

Gazetelerde son günlerde İngiliz ve Fransız hükümetleriyle hükümeti-
rasında dünya siyasi hadiseleri hakkında müzakereler cereyan etmekte
olduğu, hattâ bu müzakerelerin neticelendirilmek üzere bu-
yolunda neşriyat yapıldığı görülmüştür.
Anadolu Ajansı'ndan bu hususta bilgi alınmadan neşriyat yapılmaması
Dahiliye Vekâletinin emirleri iktizasındadır.
18 Nisan 1939 (Emniyet Md.den tebliğ edilmiş
tir.)

Devletimizin idare şeklini ifade eden "cumhuriyet" kelimesinin gaz-
zetelerimizde ve dergilerimizde "Cumhuriyet" şeklinde yazıldığı gö-
rölmektedir. Kelimenin, Anayasamızda olduğu gibi "Cumhuriyet" şeklinde
yazılmasına bilhassa dikkat edilecektir. 17/7/1942⁵

Nedim Veysel İlgün

24 Temmuz 1946 tarihli Sıkı Yönetim Komutanlığının tebligatında
milletvekili seçim sonuçları hakkında vatandaşları şüpheye düşürücü
ve bu yüzden memleketin huzurunu sarsıcınaşriyat yapılmaması ve bu
gibi tahriklere karşı komutanlığın harelete geçeceği bildirilmesine
rağmen 19 Nisan 1947 tarihli Tasvir ve Demokrasi gazeteleri İzmir'de
bir milletvekiline atfen Büyük Millet Meclisi'nin g'uya meşru olmadığı
hakkında tahrikâmiz neşriyatta bulduklarından her iki gazete de ba-
sıkıldıkları matbaalarla birlikte süresiz olarak kapatılmıştır.

21/4/1947

Sıkıyönetim Komutanı
Asım Tınaztepe

د عرض ادراره، ایه اوک اقتدا یی اوز قوروی آینه ادرار
ایکصد، بو ۱۹ آمارین، نیا آنا یا سانی انان عقدين
و حور سیرن تانیان آلم آلدین دوسون نیا مریوم
چرا با عیالده، سانسو اویقولانیم، انا یا سانی ککریشی
مانده کس، حراصه رنماً محبتا مذاکره ایه تشریح موع ایلرکده.

۴

ایکدک
«با صیه عربی یا کد مکتب و تپه ندر اساسی بر عیندی لیلدین
دیمه کول، و کداسه ککایتیک سربسند ککری لیلدین ایچیه
نیا بونوز دظندانک شترک مالیده، هر با نهم با صه عربیه
ارار و زک عربت صلدین اویانسی اینه لک فقر و اویاندریم
چالشمه و طینه ندر»

(۱۲ تا ۱۹۵۰) تایت صامون حلقه بایدینا و قوشمورن
اقتدارون لک اضرور ایه بیلد اریانلردور.

ایکدک

و کداسه عقدين ایتیل ایتیل خلکده
۵ ام ۱۹۵۲ ایه ادرار

رئیس جمہوریہ
پولیس
جناب فائزہ صفیہ خانم
باجتہ۔ اوران دورستہ ۹/۹/۱۹۴۸
رئیس جمہوریہ و صاحبزادگی
نشریہ ۹/۹/۱۹۴۸

Matbuat Umum Müdürü, İstanbul'da bulunan Başvekilin şu emirlerini telefonla tebliğ etmiştir:

- 1- Cumhuriyette Nadir Nadi'nin makaleleri neticesinde açılan minaka-ga-i kalemiye nihayet bulacaktır.
- 2- Muharipler aleyhine negriyatta bulunulmayacaktır.
- 3- Bu recaların yarın çıkacak gazetelerden itibaren nazarı dikkate alınmasını dilerim.

3 agosto 1940

RESİM ÇEKME YASAĞI:

Kolisten şu tebligat geldi:

Reisicumhurumuzun bu seyahatinde İstanbul'daki dolaymaları sırasında resimlerinin çekilmesi arzu edilmemektedir. Bunların ve Beykoz Kaymakamı-ğın ziyaretlerinin neşredilmemesi rica olunur.

1/8/1940

İNÖNÜ ve DÜRRÜŞEHVAR

"Reisicumhur'un Dürrüşehvar'ı Savarona yatında kabul ettiğinden bahsedilmemesi Basın ve Yayın İstanbul Müdürlüğünden bildirildi."

26 Kasım 1945

İNÖNÜ, "Millî Şef" liği devrinde şahsı ile ilgili neşriyatı tamamen yasak etmiştir. Bilhassa seyahatlerini vukuundan evvel yazdırmamaya itina etmiştir. Bundan, şahsına karşı yapılması muhtemel bir suikastin vehmi içinde bulunduğu anlaşılacaktır.

Basının üzerindeki kâbusa ait örneklerle devam edelim:

SEÇİM SONUÇLARINDAN VATANDAŞ ŞÜPHEYE DÜŞÜRÜLMİYECEK MİŞ:

"24 temmuz 1946 tarihli Sıkıyönetim Komutanlığının tebligatında milletvekili seçim sonuçları hakkında vatandaşları şüpheye düşürücü ve bu yüzden mehlekatin huzurunu sarsıcı negriyat yapılması ve bu tah-

مخبریات ۸
۱۷ فروردین ۱۳۲۴
۱۹۴۶
ریز صبا این به
قلمی از آردی
پدر برون و صبا
بیان و دیگر
آن

۷

مجلس کورده

بگوشه مجلس مذاکره
حاضرین: ...
۱۹/۱۲/۱۹۴۱

آلان - تاریخ

مجلس مذاکره ۱۹۴۹/۱۱/۱۱
۱۹۴۹/۱۱/۱۱
بیانات شریک

شده
 قد بود حرتی / ز فیه آید ندر
 صوزن و نالود بر صفت فکر
 و در نوحه سبب لولود
 شمس الدوبه کونان

با صبه حرتی ده صوفیانه تحمل نمایند
 شمس الدوبه کونان

صورتی مطبوعاتی - مطبوعات ایمنه اول
 مدینه تدبیر اولون شود صحیح کورده

کرد - بکیت
 مطبوعات ایمنه اول

مطبوعات کوبنده و خردی مینه کندی
 صفایه کس ایچنده در
 کرد و بکیت

اینگی
 اینگی
 اینگی

1 - خوشبختی و مطبوعات حرتی می رود، شمس الدوبه کونان، ایف 73
 2 - تدبیر و مطبوعات کورده، ایچنده صوفیانه، ایف 218

خاصه صريح؟ اصلا! بوي ادنله ويدرکن
صوکه نم آيمه باسلا جوالسه برينه يا بنوب
بفضله کتبا و آفته اوار يا فنده
ناپوليون

(هوار صفا پنهون، قهقهه ريدن ۲۷)

ارياضه روزيندي المه قاه حريم اقتدار
ادع آيه فقه قلام باپوليون (عينا اثر ۲)

عرق ادرار

۵۵/۵۵

کوجون اساره روزنيا جلدته ايتا لياي
~~ايتا لياي~~ ايتا لياي
ياراقه ادران بويولا و نونو Davan
بيد صفا رسته حدصه قاه پيلين
رضي کي و حيا ايتا لياي عرق ادرار ادرار
تبه ايتا لياي قاه و رسته حويه حويه

رد آس ايتا لياي و صيک بفاک عرق
ادرار ادرار بافله ايتا لياي بختنا صفا
دولتا صبح رسته ايتا لياي
بويه حويه حويه ادرار ايتا لياي ايتا لياي

ايتا لياي

۱۸۳۹ - کتابخانه طبعه باضه مشهوره کتب پرده
(خرد درک بود و وسیله کتب دار)

۱۸۶۰ - ترجمان احوال و سرگذشت
(دایره تورا گشته)

۱۸۶۴ - (طبویان نظامنامه نثر ایله لایحه
د ۱۸۵۲ ژان قانونم اقتباس لایحه
و ۱۹۰۹ عهد قارا، مرخصیه و حکم)

[بوقاصتای کوره کراس و جویوش، یان
قال و جویوش جزالتدویریلر]

۱۷ مع الاخر
1293 : تته لایحه ریدیکاسیور (دوتونولک و تامله
عهد کجه صحره عهد منجی لایحه)

۱۸۶۶ : یرلی مشروطیت ایروان لایحه، قانون
قانون اساسی تک ۱۲ ماده کاسا؛
"طبویان قانون دایره کس کربنده"

۱۸۶۶ : کاسینی طبویان قانونی
ضانور یوم

کالبر قانون عهد کجه طبعه کجه جویوش

سوردر حصانده صحن صحنه اسلامي آله
معدن و قانون و اصلاح امور

1895 مطبوعه لرستان
راضا صحنه حاکم و محسن

1909 مطبوعات قانوني
(مطبوعات قانون و اصلاح امور)
رضا عبدالباق تقنيه و صحنه
تألیف طوون و مسم
معدن 1888 خات مطبوعات قانوني

1925 ندر کده قانوني
معدن

1931 مطبوعات قانوني
50 قانوني حاکم
مملکت عمره سینه و فخره
25 نمود

(۳۰)

نزهت قیامت

نزهت قیامت
 ای دلبر صبح و شام، خانوادگی و همگونی
 ای دلبر صبح و شام، در این قیامت صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، قوه قوت آورد، بماند
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، آلتند، قیامت صبح و شام
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، عقلی و فانی
 صبح و شام، هرگز نماند، بوی قیامت صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، با صبح و شام
 ای دلبر صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 قیامت صبح و شام (نزهت قیامت)

نزهت قیامت، هرگز نماند، صبح و شام
 ای دلبر صبح و شام، هرگز نماند، با صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام

نزهت قیامت، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 ای دلبر صبح و شام، هرگز نماند، با صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام
 قیامت صبح و شام، هرگز نماند، ای دلبر صبح و شام

۱۹۲۸

Handwritten notes in Persian script, including a circled section with the text "در کتابخانه" (In the library).

یورده در موقر لاسرینان -
زوران در موقراسی

Handwritten notes in Persian script, appearing as a list or series of entries.

کتاب در تاریخ عرب: 1

۱۹۳۹

بو دعوا، نوزانده خیزلرله نه پیه و حضرتزه، خط
ایستیک بر اهر اهدام قرابتک اوزرینه آیدلمس ایزینه
نریله کسه بر آره نادره.

بو دعوا، بله ~~عینه چاقه~~ ~~لرکم افزونه~~
آئییه کلبه دور دکوه ایینه نه قورن باصینه
آهینلی دیره نیشله حظه قکایه سیدره

بو دعوی، بارانزان باسه دکنر عکمتا ایستیا
کریه آئییه مجلس زلی او طوره
~~بو دعوا، بله~~
دعوت ایله

ده نبله یار که بو، ادرن
سقا دعوا سیدره، باسه صدف او ~~چاقه~~

چاقه یا لچینه، حورنک، آخوزاره
مخالفت کتجه، می لکده، جو کتجه

جو کتجه نورتنه عدا اره لره سینه ایستیا
مهر کتجه کتجه سیم دیره
بسه آک سار

نوزات نوردان ~~دکوه~~ ~~ایستیا~~ بو کورنک
سینه آئییه دکنر سیم نوزاد دیره
رسلاط صه چاندله بو دور دکوه
ایسه ایه اوزانتک بکدریم نوزت ~~ایستیا~~
~~لرکم افزونه~~ آئییه کتجه

دیکتاتور زام تحمل ایبه ترا

چندین روز در چندین و سلال
تو با من آینه کیه رستگار
ارمان

حالت مکتوبه زام تحمل ایبه ترا
دیکتاتور زام تحمل ایبه ترا
عبدالرزاق عبدالحمید و عبدالایده
ادباً سلام مطهره صاحب درخشان
کورد و لولک اکتا چند دستب سی سفر
نیکو سیده، عالیله مکتوبه، اقترا صدیق
و نیکو زینت ارادند ایبه

کتابخانه داران و نویسندگان کتابخانه
و اساتید محترمین
قلم در راه پیشرفت

انتظار آید این جزا یا مجله‌ای باید از
دوستان عزیز خود خواهان این (مجان آشنایان) (مجان آشنایان)
مجله‌ای در 9/12/1947 تاریخ اول آورده
ادواتی در 9/12/1947 تاریخ اول آورده
که به نشریه منتظر روزی در حال انتشار
آدمی یا مجله‌ای در راه

سیدان نام هیچ

تجدیدی یوسف

پس دوستان
4947

ضبط حیدرآباد : ۱۱ جنوری ۱۹۴۹ : کہ میرا بیاناتی

۲۵/۱۲/۱۹۴۶ : دی قومی ل. مانتہ قایم ہو . لاء

۱۳۴/۱۶ : ۲۶ : ۹/۶/۱۹۴۳ : ہاں فوکلور کہ ساڈا وانا پالیسی

۱۰۴/۳۲ : رفرانسی : ۶ مارچ ۱۹۴۳ : ہاں دیکر اور فوکلور

پوزنڈ فوکلور

فولکلور و تاریخ ۱۹۴۳

1941 / 12 / 7
Fama 149
Köprü

GAZETECİLER Cemiyeti 46 İSTANBUL GAZETECİLER SENDİKASI

ASKERİ MAHIYETTEKİ HABERLER II.:

Matbuat Umum Müdürlüğünden

4 nisan 1941 tarihli nüshanızın ikinci sayfasında "Yedeksubaylık tahsil müddeti icabında 4 aya indirilecek" serlevhalı haberin askeri mahiyette olduğunu görülmüştür. Bu hareketinizin, askeri mahiyetteki haberlerin nesredilmemesi hakkındaki talimata aykırı olduğunu hatırlatır, saygılarımı tekrarlarım.

4 nisan 1941

Selim Sarper

20

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E. 2673

(Matbuat Umum Müdürlüğünden Bildirilmiştir)

İTALYA İLİSKİLERİ:

1- Son zamanlarda gazetelerimizde gerek yazı, gerek karikatürle İtalya'nın, İtalyan milletinin, ordusunun ve devlet adamlarının aleyhinde ağır ve hakaretâmez neşriyat yapıldığı görülmektedir. Bu ciheti daima gözönünde bulundurmak lâzımdır ki İtalya ile harp halinde bulunan biz dehiliz. Bu memleketle normal münasebetler idame etmekteyiz. Tebealarımız müteakabilen iki memleket hudutları dahilinde mevcut ve mer'î ahitlere tevfikân yaşamakta ve seyahat etmektedirler. Bundan evvelki bir talimatta Yunanlılara karşı sempati izhar etmekle beraber İtalyanlar aleyhinde ağır ve hakaretâmez neşriyatta bulunulması da bildirilmişti. Gerek yazı ve karikatür bakımından bu talimata riayet edilmesi lüzumunu bir kere daha ve ehemmiyetle tebağüz ettiriyorum.

2- İtalya hakkındaki mülahazat Almanya hakkında da için de aynen vardır.

3- Bazı gazetelerimiz devlet reisleri ve bilhassa Fransa Devlet Reisi Mareşal Peten aleyhinde şiddetli neşriyatta bulunmaktadır. Şikâyet vukuunda bu kabil neşriyatta bulunan gazeteler hakkında kanunî takibatta bulunulacaktır.

4- Romanya'ya dair evvelki talimata gazetelerimizin riayet etmemekte oldukları görülmektedir. Nazarıdikkati celbederim.

5- Yukarıda sayılan memleketler mabuatı bizim aleyhimizde neşriyatta buldukları takdirde ve ancak bu ahvalde aleyhimizdeki neşriyatta yazıyı neşreden gazetenin adını, tarihini, numarasını, varsa muharririnin imzasını ve yazının serlevhasını zikretmek suretiyle mukabelede bulunulabilir.

6- Haricî siyasetimizle memleket efkârıummiyesinin ve matbuatımızın aralarında mevcut bulunan ahengi, matbuatımızın ihlâl etmek istemiyecilerinden emiz olarak yukarıdaki ricaları bir defa daha arkadaşlarıma tebliğ ediyorum.

30/II/1940

BERLİN MÜLAKATI:

(Matbuat Umumu Müdürlüğünden gece telefonla söylenmiştir)

1- Berlin mülakatının neticesi Almanlarca ümit edilmiş olan müsbet manzarayı göstermiyor.

2- Berlin'de bir anlaşma imza edilebildiğini farzettirecek emareler mevcut değildir.

3- Mülakat, sıcak bir hava içinde cereyan etmişse benzememektedir.

4- Yukarıdaki tahminlere rağmen mesele ve vaziyet sürprizlere müsaittir.

5- Binaenaleyh mülakatın menfi gibi görünen bu manzarasını tebarüz ettirmek, hattâ onu ima etmek menfaatiniz iktizasından değildir. Mülakatı, verdiği çerçevede dairesinde objektif surette muhakeme ile iktifa olunması ve hakiki vaziyeti anlamak için lâzım olan intizar devresinde ileri-geri tefsirlerden tevakkü edilmesi muvafık olur.

6- Türkiye matbuatının bu mesele üzerinde yapacağı tefsirlerin dâhilde ve hariçte eski komentarlere ve istismarlara mevzu teşkil edeceğini gözönünden uzak bulundurmamak lâzımdır.

NOT: BU TALİMAT 15/II/1940 TARİHİNDE ÇIKACAK GAZETELER İÇİN MÜTEBERDİR VE BAŞMAKALELERE ŞAMİLDİR.

14/Kasım/1940

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.2672

ما قویا
در این باره
دوستانه
مقتضای امر است

مقام این طویل *Hasan Ali Jücel*

عربی دستور، حسن علی یوجل، آنفون کتابار ۱۹۵۵

ءاون سوره» ای ۲۶ نومبر ۱۹۵۴ء دو یازم

عربی کتبکشدیرمه ای نید، کربله عربیه آنا قواللرینه
تاج اولکس درار... عربیه قته لغتینه تک ملاحیح بیخ عربیه
تاکرینه مطبه عدالته و تورک ملتینک بوز و کیمیا اصدانم اینانمز
صحیح بر زبان صا صمیم مشور

۷۷ صایا ۱۹۵۰ (عربی ۱۹۱)

بر انان طویلوندا - آغمه عربی و اصینا ایخیر مدنا اولاس
۷۷ فاکم ۱۹۵۰ (عربی ۱۹۷)

ص با صبه اولکس، ار اولکس بوز و دستوراس
قومدلاض، دستوراسیلر عربیه کیم و طویلولتد با صبه دینله
بو مؤسسری قومدیه بچوردور
حواصی ۱۹۵۴ (عربی ۱۹۹)

۵۷
۵۰

۱۰۷
۱۰

۱۱۷
۱۰

۱۲۷

قانوندار، عربی دیندن بوز ایدهجه، قانوندار ریاض
ایوب فرج دیا فرجه حواله قرینه قاله جو عربیه
کشدینه عربی طایفه، آشیری مزاجله، «آشیریلر» دیندن
روح خنده ایله معلولدر، کعبت اولکس تداره انکله
۱۰۱۵ ایله ۱۹۵۵ (عربی ۱۱۵)

Hayatın nur esvatıhâ
ایتن ویلی ادونه لانا بوردور
قوتقا خاشتم: El haim-ü haifim

آنا باسارو آدرگی سویلک لہیان مریلہ، آئیمہ ار
 لہیلہ صانیہ کوترمنی بیلند ایچہ واردہ
 ... درہ قوراسا افراتر اعدالہ، رگنقلای دستلہ
 کوکورون بر مویمہ، اوند ایچہ درہ قوراسا، ان ترہلک
 جہی اولان آشیرلکرون قومدقل درہ
 ۱۵ آریلہ ۱۹۵۵ عہد ۲۱۶

عہدہ تخم ایچہ بین ارارولک، ضعیف ارارولک بیہ
 برشی اولدینا اکلانہ ایچہ فقد ماکم، اقیاق یوقدہ
 ۱۵ آغستوس ۱۹۵۵ (صفحہ ۲۵۲)

روا تاہنی قانہ برتاہندی. جلد بیون بر باصقہ آتندہ
 یا تاہنی، ہر روز می آزیلی درہ سولگی بیگدرن سون
 برسا، سولہ بیو با صقیم رنما، جلد ایچہ بر نوع سیک
 نفس الہ رعی اولان بر حد طانیندی: حیدر ویدانتر عتی
 در آتہا بی میدانہ *agora laida* یونک کلوتہ تنفیدہ
 راپا تاہیان درسا اقتدار، سچ رکلہ بر ~~وضو~~ جلد، جلد
 مریلانہ رنہ، فیصدانہ رنہ، قولاندن قولانہ مریلانہ رنہ ایچہ
 برشا کتہ ساندہ ایچدہ،
 سوورک لرنہ برکارہ اکلانہ ویردک ایچہ سورہ لہیلہ لہیلہ
 آتندہ یا تاہیان ان اند آرنہ اولہ قیلج رنہ، قانقانو برسا
 صدانہ مریلانہ، سان ~~کلہ~~ ایمانہ و تلیہ ایچہ، ار صا
 صانیلانہ مریلانہ مریلانہ آتندہ اوستا ایچدہ... قور و مای درہ
 ۱۵ آغستوس ۱۹۵۵ (عہد ۲۱۶)

قوتیو

کور قوتانا رزیدله ویت آرا اماندا، بو کورت طوبی افراسینده
 و اراده، ویتینده، حرییه، قور قوتک، سورییه، زور ایلار
 و نیانده، دوتله اییه ویت رای کوزل بر کارین شکره کجیل
 ربه لکده؛ ایا بیجا ایلما، بد آلتی یا طلاله بر انضیا حورده
 لکل قور قانه و اولکدیندا کی حرییه و راضی اولارماز، کلدینه
 کور و نه سیه قدر و یا ندره رای قور قور اییا اولر افرین قدر تدین
 بند انیم و بنده انیم مجور اولکدره،
 ان بویون سیدر ان تهکله می قور قاندره،

5 نمور ۹۰۰ (هجری ۱۱۶)

يا صبه يا صبا صديقه ابراهيم اوديه خ
ان عينه بياض و ضابطه جونغ ال
جبه قدر حر نور و يا صبا صبا صبا
نور ال او نور صير نور اوله را صبا
يا صبه يا صبا اوله را صبا نور
يا صبه يا صبا نور نور نور نور نور
نور ال او نور صير نور اوله را صبا
رنيا جرابيا اوله را صبا نور نور
فرانقده كور مولكدر

نور ال او نور صير

فایز از ادب و علم

بسیار به "ار" و "تو" و
در "دربار" نیز کلمه بسیار بود که با صفت
در لغویان حالت ترکیب و نیز صورتی
صفت و قوتی در یقین و گمان خود
- پایه تائید برین "خود کند" الله
یا عین نام است - آندودر و در کسوت
خود و با افتد "دهد"
فایز و با صفت سبب در (عمر) که
بر صور کردن کلمه کوره که قیاسی و گمانی
تلفظ و در بر سوزن اصبه قاری بود که
صفت و سوزن کوره و تلفظ از کلمه ای
صفت و سوزن کوره و تلفظ از کلمه ای

رایج جوانی

- بر پایه قدر و کوه و با علم
- ایده اولیا بسیارند
- ضیاء بولک
- بایکجه همگرا
- ماغولان و زلفان
- حکم بر سوزن
- قره خور و ایا فلان
- محل سوزان
- او کرم و صابون و سوزان

"Söz ve yazı hürriyeti; şüphesiz yok-
tur ki her halk idaresinin su götürmez
temelidir." (1)

İsmet İnönü
21 Kasım 1945

پوشه و کفین و مجید

پیش از این

سودسیر برکتا برلویا جو پانزده اندون اریا اندیکه صقلی،
 عهد و قاز مکتوبه رالیانور، تاس آوانس ده صلی، بزده صریه
 رسولک مصتوبه پید جوت ویرد
 به سودسیر برکتا بویه دوتون نکل، بون اعلامه اعلام
 کولیکه من ماصدم، ریا یلوم که ی مجید و کتا کجینه مکتوب
 وک با حرم، الینه کله پ رفاه ودا یونینی جو بولتیه لولاک
 که قولداتاند سودسیر برکتا، عرتجیلند کسم وطنی، نعم و حکماً
 کتا دهرت آمرینیا به رتجا طبع اقیان، بود ~~ص~~ دته به
 کویله بولدر ^{پلند} کویون به صومع (لله)، جورد دته به صومع
 ککاه! - بو بر قضیت صابیر

(ع یا ازیان اند ما سرا)

هون یا ازیان

بوحامه در فزان ان بوبیک حضرت سوزده، ملند،
 کتدینه قاری به بریا قاندا صولر قرائحه ای دونه و مجید و
 مانع نمودن کونولور، وار خوندید جاواند صولر کله، کون کلیم، کتا
 و تریک و انا و کوا و کوا آریلاتا کیدا، سودسیر بیک
 چن دیری به دستا کله، جوت دینه شیا تاس آوانس
 کوتر دیک صقلی که ویلور ره نله آرا آرایه
 بربیت ~~صقلی~~ کولد باللا لولور
 بریا ما انا

Oysa İnönü, Anayasa'nın 18. maddesine uyarak reiscumhur seçildiği gün Mezlis huzurunda, yani millet önünde şöyle yemin etmiştir:

"VATAN VE MİLLETİN SAADET VE SELÂMETİNE VE MİLLETİN BİLÂ KAYIT VE ŞART HÂKİMİYETİNE MUGAYİR BİR GAYE TAKİBETMİYECEĞİME VE CUMHURİYET ESASLARINA SADAKATTEN AYRILMAYACAĞIMA NAMUSUM ÜZERİNE SÖZ VERİRİM."

Anayasa, cumhurreilerini "cumhuriyet esaslarına" bağlamakla beraber diğer taraftan da insan hak ve hürriyetlerini ayrıca teminat altına almıştır. Bu maddelerden birkaçı hep birlikte okuyalım:

MADDE 72- "KANUNEN MUAYYEN OLAN AHVAL VE EŞKÂLDEN BAŞKA BİR SURETLE HİÇBİR KİMSE DERDEST VE TEVKİF EDİLEMEZ."

MADDE 73- "İŞKENCE, EZİYET, MUSADERE VE ANGARYA MEMNUDUR..."

İnönü, iktidara geçer geçmez Anayasa üzerine yemin etmiştir. "Cumhuriyet esaslarına" sadık kalacağına dair millet önünde taahhütte bulunmuştur. Ama yeminine de, taahhüdüne de hânis olmuş, tam tersini yapmış, ~~hiç~~ hiçbir şüphe ve terddüde yer vermeyecek şekilde Anayasa'yı hiçe saymış, onu çögnemiştir.

Şöyle diyordu ~~Bekta~~ Hıfzı Oğuz Bekata, Anayasa'yı çığneyenler için:

"ANAYASA'YA HÜRMET, SADECE BİR KANUNA HÜRMET DEĞİLDİR. HUKUK DEVLETİ OLMANIN TEMEL PRENSİPİNE HÜRMETTİR.

BU İTİBARLA BİR İNSAN DEVLET VE SİYASET ADAMI SIFAT VE ZİHNİYET İNDEN KÜLLİYEN MAHRUM OLMADIKÇA; BİR SİYASİ SERGERDELİĞİ GÖZE ALMADIKÇA VE BUNA MÜSAİT YARANI BULMADIKÇA ANAYASAYI ASLA ÇİĞNEYEMEZ." (Vatan gazetesi 9 Haziran 1959)

Hıfzı Bekata'ya göre, Anayasa'yı çığneyenler:

"Devlet ve siyaset adamı sıfat ve zihniyetinden külliyen mahrum bir siyasî sergerde" ~~siyasî~~ olması gerekirmiş. Bizim lisan nezahetimiz, bu derece ağır suçlamalara müsait olmadığı için bu olanaklara sadece "zorbalık" demekle yetineceğiz.

19. sayfanın
5. sahifelerinden
sonra ara bas.
Eğimin istikamete
günecek

۰۰۰
۰۰۰
۰۰۰

۲ جون ۱۹۴۰

آریہ وایو، اس آریہ وایو کے دوران درختوں،
جس کے لیے قرآن مجید، آریہ
تقسیم، اس لیے اس لیے آریہ

لیکن صبح، اس وقت کے مطابق
۲۶/۶/۱۹۴۴
سیم سارو

504

کتاب حدیثی
مبانی
تشریح

80 48 02 : let

sig

15

С. С. С. С.

80 48 02 : let

СОВЕТСКИЕ СОЮЗЫ И ИХ РАЗВИТИЕ

کتابخانه و اسناد

بدرخواست وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۵/۶ آبان ۱۹۷۲

کتابخانه و اسناد
۱۹۷۳
۵/۶ آبان
۱۳۵۲

مقامات محترم وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
جناب آقای دکتر محمد علی باهنر
معاونت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تهران
بدرخواست وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۵/۶ آبان ۱۳۵۲
موضوع: درخواست اسناد و کتابخانه
مختص به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

بدرخواست وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۵/۶ آبان ۱۳۵۲
موضوع: درخواست اسناد و کتابخانه
مختص به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

کتابخانه و اسناد

کتابخانه و اسناد

تاریخ ۵/۶ آبان ۱۳۵۲
موضوع: درخواست اسناد و کتابخانه
مختص به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
و اسناد و کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

۱۱
یو یوز درنا صانک مکتوب قویان (کتاب) کی آگ
صورت ملوک در وکد خانی مائیدہ اور مکتوب قویان ملوک

آنان ۱۷ اولہ ۱۹۰۲ تا ۱۹۰۳ تا عید و یک پر
مکتوب یا ۲۲ ۱۹۰۳ تا عید و یک پر
ایمہ سیاسی فقور دینہ مدینہ و بد صورت
پر تبا مکتوب یا کلید فقور یوں آیدین
باز پر

اردمانامہ : ۲۵ آراء الہ ۱۹۲۳ جلدی

مدعا مکتوب واصف (ضیاء) بت
توصیف انقلاب قیام
اولی و کتب
سی قیام قیام قیام
یا یا آقا اردقویور

چیندہ کتاب :

چا صدیکہ ایمونجہ کلمہ کور دیر افقلا کتب
مسیحان - ارتقا لکون کتب قوتار امامدر ۱۳۱۰

آراء الہ

مکتوب قیام ایہ مکتوب
۱۳۱۰

ایہ قیام آراء کتاب

توصیف انقلاب چیندہ کتاب ایمونجہ
مدیا تا توند آتہ طاعتیہ مکتوب ایمونجہ کتاب
ولید قیام مکتوب ایمونجہ مکتوب ایمونجہ

چیندہ کتاب
ایہ قیام آراء کتاب

توصیف

قیام ایمونجہ چیندہ کتاب ایمونجہ
مکتوب ایمونجہ مکتوب ایمونجہ
مکتوب ایمونجہ مکتوب ایمونجہ
مکتوب ایمونجہ مکتوب ایمونجہ

پس ۱۹۷۹ ... اسناد جلدہ بہ فیج غزنیہ استبدال
 حکومت وریلوں برائے آئینہ کنج مورہ (۱۷ اوجہ ۱۹۷۴)
 مصطفیٰ کمال، آرمہ روس صنوفتند کیدہ ریلک ایجہ غزنیہ
 ازیرہ سیمہ دعوت اختیار ہوید بر آرمہ کنڈینی طوف
 اچلا ایٹہ دولدینڈ آجینڈا نمونی و غزنیہ بدون آرمہ
 اختیار ^{ابوالضیا}
 ارنٹ دعوتید آرمہ پولونان کوئید بہ غزنیہ آرمہ
 غزنیہ طوف ازیرہ دعوت لہوندندین تصور غزنیہ آجینڈا
 یادند

قرعہ جید ازیرہ واردندنا مورہ مصطفیٰ کمال، (۷ اپول)
~~غزنیہ~~ ولید کیدا فالدین دوتہ جو کوندہ بر جرن دوزہ
 رجا اختیار ولید بٹ، جرن کنڈینی ویا دوزہ لیکش
 کورسہ، فزنیہ رجا رواجندہ غزنیہ ایکہ
 دنہ وضع رجا رواجندہ دیریدہ ابوالضیا سیمہ
 نزوم کورسہ استانڈہ دوتندہ

صیانت
 غزنیہ
 کورسہ

یونانیلدا ورنہ دوتہ سلطنتی سیمہ، سمریہ
 قورسہ ادلال نورک دور دورا باسہ قورسہ
 غزنیہ مصطفیٰ کمال نہ پیمہ عجیب ابوالضیا ولید بٹ
 صتی تقدیر اتیمہ اونیا و تہ تہ یا بیا و آفصا
~~وینہ ہوید، سیمہ، ریمہ نظام اکلاہ نزوم دوسہ~~

(دور واری)

۱۴ کتابخانه وزارت صنایع و معادن
آذربایجان شرقی - تبریز

فصل اول
در بیان کلیات و اهمیت
مطالعه و تحقیق
در این رشته
و اهمیت آن
و ضرورت آن
و روش آن
و منابع آن
و نتیجه آن

تبریز
۱۳۵۴
موسسه تخصصی
آموزش عالی

PTT

POSTA ALINDISI

Gönderinin türü ve özel işaretler		Matbuat / R					
Değer konulmuş ise değeri		Ağırlığı		Ödeme şartlı veya Havale ise bedeli			
Lira	Kr.	Kg.	Gr.	Lira	Kr.		
Alıcının Adı Adresi		Baki Sedes Poyracık Sok. Iyimen Apt. 12/9					
Gönderen		Sadı Borak					
Gideceği yer		SEHIR - Teşvikçe					
Tarih damgası		Alınanın No: su					
		Alınan		Ücret		Dam. vergisi	
				Lira	Kr.	Kr.	
				1	60		

(T C D D Matbaası - İzmir - 4058 - 1975)

Damga vergisi PTT Genel Müdürlüğünce ödenecektir.

23/12/1940
کتاب ال عالم و کبریا بیان یمنه اثره یا با قلاغه

1/1/1941
مطبوعات عمده
مکتبہ امیرین
مطبعه باس و کلبه
مطبعه سید
مطبعه انصار
مطبعه قبا
مطبعه حله
مطبعه آفت
مطبعه علم